

NY BARNEHAGE- OG SKOLESTRUKTUR

STRUKTURDOKUMENT

Innholdsfortegnelse

1	SAMMENDRAG	3
2	BAKGRUNN	6
3	STATUS.....	7
4	FØRINGER, AVGRENSINGER OG FORSKNING	9
5	RETTSLIGE RAMMER FOR ENDRING AV STRUKTUR	10
5.1	Krav til saksbehandling av sak om barnehage- og skolestruktur	10
5.2	Opplæringsloven – Nærskoleprinsippet og kretsgrenser – Forskriftsendringer.....	11
5.3	Forskning	12
6	MÅL FOR FREMTIDIG BARNEHAGE- OG SKOLESTRUKTUR	13
6.1	Overordnede og konkrete mål	13
6.2	Konkrete mål for kommunens barnehagevirksomhet	14
6.3	Konkrete mål for kommunens skolevirksomhet	14
7	TILTAK FOR MÅLOPPNÅELSE	16
7.1	Færre og større enheter	16
7.2	Opprettelse av oppvekstsentre	16
7.3	Merbruk og flerbruk	18
8	VURDERINGSKRITERIER	19
9	FORSLAG TIL TILTAK OG VURDERINGER	20
9.1	Tiltak kort sikt (til 2030).....	20
9.2	Tiltak mellomlang sikt (2030 - 2040).....	20
9.3	Tiltak lang sikt (2040 - 2050).....	21
9.4	Vurderinger av tiltak.....	21
9.4.1	Barnehager.....	22
9.4.2	Skoler.....	26
9.4.3	Samisk oppvekstsentre.....	31
9.4.4	Barnehager mellomlang sikt	36
9.5	Lang sikt 2040 - 2050	36
9.6	Lokalsamfunnsmessige konsekvenser	41
10	ØKONOMI.....	42
10.1	Kostnader.....	42
10.2	Besparelser	43
10.3	Etterbruk	46
11	HANDLINGSPLAN FOR IMPLEMENTERING	48
11.1	Kretsgrensereguleringer	48
11.1.1	Kattfjord/Hillesøy (Brensholmen).....	48
11.1.2	Vikran/Straumsbukta.....	49
11.2	Tekniske tilpasninger og ombygginger	50
12	TROMSØ INTERNASJONALE SKOLER (TRINT)	50
13	AVSLUTTENDE KOMMENTAR	51
14	VEDLEGG	51

1 SAMMENDRAG

Tromsø kommune står overfor en rekke utfordringer knyttet til dagens barnehage- og skolestruktur. Lav kapasitetsutnyttelse, høyt vedlikeholdsbehov, rekrutteringsproblemer og demografiske endringer gjør det nødvendig å gjennomføre omfattende endringer. Formålet med denne utredningen er å utvikle en mer robust og bærekraftig struktur som legger til rette for bedre læringsmiljøer, mer effektive tjenester og en mer økonomisk bærekraftig drift.

Dokumentet bygger på tidligere vedtak i kommunen, særlig prinsippene for skolestruktur fra 2021, som slo fast at kommunen skulle ha færre og større enheter. Etter en forsinkelse på grunn av pandemien, ble arbeidet med en ny struktur igangsatt i 2024. I tillegg til eksisterende føringer er utredningen basert på forskning, erfaringer fra andre kommuner og omfattende analyser av lokale forhold.

Dagens situasjon viser at Tromsø kommune har 35 skoler og 84 barnehager, hvorav 34 er kommunale og 50 private. Kapasitetsutnyttelsen er lav, særlig i distriktene hvor den ligger på 46 %, mens den i byområdene er 71 %. Barnehagebarn-tallet har også falt med 700 de siste ti årene, og prognoser viser at det ikke vil være vesentlig vekst i barne- og elevtallet frem mot 2050. Dette understreker behovet for å redusere antall skoler og barnehager for å sikre en mer effektiv ressursbruk.

Målsettinger for ny barnehage- og skolestruktur

Hovedmålet med de foreslåtte endringene er å skape et barnehage- og skoletilbud som er bedre tilpasset fremtidige behov. Større enheter vil gi bedre læringsmiljøer, mer stabile fagmiljøer for ansatte og en mer kostnadseffektiv drift. Det legges vekt på å sikre attraktive arbeidsplasser for å styrke rekrutteringen av lærere og barnehagepersonell.

Strukturen skal også være mer arealeffektiv og miljøvennlig, blant annet gjennom bedre bruk av eksisterende bygg og samlokalisering av tjenester. I tillegg er det en oppgave å videreutvikle det samiske opplæringstilbudet, med robuste barnehager og skoler som kan ivareta samisk språk og kultur.

Endringene skal gjennomføres på en måte som opprettholder nærscoleprinsippet og sørger for at reiseavstanden for elevene forblir innenfor akseptable grenser.

Foreslåtte tiltak

- Kort sikt (fram til 2030)

Barnehager:

Samisk barnehage flyttes til Workinnmarka skole, for å samle tilbudet i et samisk oppvekstsenter

Slettaelva og Kvaløysletta barnehager flyttes inn i Sandnessund skole

Storvollen barnehage slås sammen med Eidhaugen barnehage

Kattfjord barnehage legges ned

Skoler:

Lunheim skole legges ned, og elevene flyttes til Krokeldalen og Tromsdalen

Trondjord, Sandnessund og Slettaelva skoler samles i en ny Kvaløysletta 1-10 skole

Ersfjordbotn-elever flyttes til Storelva barne- og ungdomsskole

Hamna 1.-4. trinn flyttes til Solneset, mens Hamna og Solneset 5.-7. trinn flyttes til Langnes skole

Vikran-elever flyttes til Straumsbukta skole

Kattfjord-elever flyttes til Brensholmen skole

Disse tiltakene vil redusere antall små skoler og barnehager, gi bedre kapasitetsutnyttelse og skape sterkere fagmiljøer.

- Mellomlang sikt (2030-2040)

Øke kapasitet på barnehage i området fastlandet nord

Legge ned Trollbakken barnehage

Løpende vurdere barnetallet i Trondjord barnehage

Videre reduksjon av skoler og barnehager i tråd med befolkningsutviklingen

Styrking av oppvekstsentre for å skape helhetlige opplæringsløp

- Lang sikt (2040-2050)

Opprettelse av oppvekstsentre i vekstområder.

Konsolidering til større enheter der det er hensiktsmessig.

Oppgradering av eksisterende bygg for å oppfylle krav til universell utforming og moderne læringsmiljøer.

Tiltak for å styrke spesialpedagogiske tilbud og rekruttering av kvalifisert personell.

En av hovedgrunnene til å gjennomføre disse endringene er behovet for en mer bærekraftig økonomi. Sammenslåing av skoler og barnehager vil redusere driftskostnadene per barn og elev, og behovet for vedlikehold av gamle bygg vil synke. Kommunale bygg som blir overflødige kan selges eller ombygges til andre formål, som for eksempel helsetjenester eller boliger. De enheter som blir igjen skal det investeres i.

Sosialt vil større skoler og barnehager gi flere barn og unge tilgang til bedre læringsmiljøer, flere venner og større pedagogiske ressurser. Elever vil få et bredere fagtilbud, og lærerne vil kunne jobbe i mer stabile og robuste fagmiljøer. Samtidig vil noen elever få lengre skolevei, noe som må balanseres opp mot fordelene ved en mer effektiv skolestruktur.

Endringene har også en positiv miljømessig effekt. Reduksjon i antall bygg vil føre til lavere klimagassutslipp, lavere energiforbruk og en mer bærekraftig bygningsmasse. Bedre arealutnyttelse og mer effektiv drift vil også redusere kommunens totale miljøavtrykk.

Juridiske rammer og medvirkningsprosesser

Gjennomføringen av disse endringene krever at kommunen følger regelverket i barnehageloven og opplæringsloven, inkludert krav om medvirkning. Barn og unges stemme skal ivaretas, og forslagene til ny struktur vil bli grundig vurdert før endelige beslutninger tas.

Som en del av prosessen sendes dokumentet på høring i åtte uker. I denne perioden kan foreldre, ansatte, elever og andre berørte parter komme med innspill. Etter høringsperioden vil forslagene evalueres på nytt, og endelige beslutninger fattes i kommunestyret den 25. juni 2025.

I forbindelse med de foreslåtte endringene vil også skolekretsene bli justert. Vikran skolekrets vil bli innlemmet i Straumbukta skolekrets, mens Kattfjord skolekrets vil inngå i Brensholmen skolekrets. Andre kretsjusteringer vil bli vurdert og gjennomført på et senere tidspunkt.

Selv om enkelte elever vil oppleve lengre skolevei, veies dette opp av fordelene med bedre undervisningstilbud og mer stabile fagmiljøer. Ved å etablere oppvekstsentre og bruke skolebygg mer fleksibelt, legges det til rette for et mer helhetlig opplæringsløp.

Endringene skal gjennomføres gradvis, med første tiltak fra skoleåret 2026/27. Høringsprosessen sikrer at alle berørte parter får mulighet til å påvirke de endelige beslutningene, og skolenedleggelse og sammenslåinger vil bli vurdert i lys av både økonomiske, pedagogiske og samfunnsmessige hensyn.

Dette strukturforslaget legger grunnlaget for en trygg, fleksibel og bærekraftig skole- og barnehagestruktur i Tromsø kommune.

2 BAKGRUNN

Høsten 2021 vedtok kommunen «prinsipper for skolestruktur» med en hovedkonklusjon om færre og større enheter. Grunnet bl.a. pandemien ble arbeidet med å utforme ny struktur basert på de vedtatte prinsippene ikke igangsatt før våren 2024.¹

Dette dokumentet kommer med et forslag til ny struktur basert på prinsippene, andre kommunale og offentlige føringer og kunnskap om kommunens skolestruktur konkretisert i kunnskapsgrunnlag. Dokumentet inneholder i tillegg forslag til ny barnehagestruktur basert på kunnskapsgrunnlaget som inneholder relevant informasjon om barnehager. Forslaget til ny barnehagestruktur er også basert på prinsippet om færre og større enheter. Tidligere behovsplaner for hhv. barnehager og skoler erstattes av dette strukturdokumentet.

I tillegg svarer dette dokumentet ut;

- Kommunestyresak 3/22, tilpasning av barnehagekapasitet, 26.01.2022, vedtaksoppfølging 22-209, punkt 3.
 1. For å tilpasse barnehagekapasitet i tråd med barnetalsnedgang/demografi, blir drifta av Tromstun avvikla fra og med 01.08.22
 2. Kvaløysletta barnehage blir vidareført.
 3. Innan oktober 2022 skal det leggst fram ei sak for Oppvekst- og utdanningsutvalet med ein gjennomgang av barnehagesituasjonen på Kvaløysletta med oppdaterte vurderingar av demografi og kapasitet for alle barnehagane på Kvaløysletta.

Se kunnskapsgrunnlaget og dette dokumentets kapittel 9.1.1.
- Verbalforslaget fra kommunestyremøtet i desember 2024 og orienteringssaken vedrørende Tromsø internasjonale skole (TRINT) som ble behandlet i utvalgsmøtet 31.01.2025.² Orienteringssaken pekte på at struktursaken for barnehage- og skolestruktur ville kunne bidra til å avklare tomtespørsmålet. Se kapittel 12.
- Sak om ny barnehage- og skolestruktur må sees i sammenheng med vedtak i kommunestyresak 39/24 som gjaldt samiskspråklig barnehagetilbud. I saken ble det vedtatt at:
 - Dagens to samiskspråklige barnehagetilbud opprettholdes inntil videre.
 - Dersom bemanningssituasjonen ved de samiskspråklige barnehagetilbudene endrer seg vesentlig, kan saken tas opp på nytt.
 - Administrasjonen utarbeider en helhetlig plan for samiskspråklig barnehage- og skoletilbud i Tromsø.
 - Administrasjonen utreder et mulig opplæringssenter, jf. kst. sak 74/23, når helhetlig plan for samiskspråklig barnehage- og skoletilbud i Tromsø foreligger.
 - Finansiering av prosjektstilling for ivaretagelse av pkt. 3 og 4, søkes innarbeidet i

Handlings- og økonomiplan 2025-2028. Uavhengig av dette må arbeidet gjennomføres. Se kapittel 9.1.3

¹ Prinsipper for skolestruktur i Tromsø kommune, sak 183/21

² Orientering om fremdrift og alternativer for permanent plassering av TRINT, Formannskapet 04.02.2025

3 STATUS

	Skolestørrelser i Tromsø kommune	
20-49 elever	Barneskoler	2
	Kombinerte barne- og ungdomsskoler	1
	Ungdomsskoler	1
50-99 elever	Barneskoler	0
	Kombinerte barne- og ungdomsskoler	2
	Ungdomsskoler	0
100-299 elever	Barneskoler	15
	Kombinerte barne- og ungdomsskoler	1
	Ungdomsskoler	2
300-499 elever	Barneskoler	4
	Kombinerte barne- og ungdomsskoler	1
	Ungdomsskoler	4
500 elever eller mer	Barneskoler	0
	Kombinerte barne- og ungdomsskoler	0
	Ungdomsskoler	0

Tabellen under viser kapasitetsendringene per skole

Skole	Kapasiteter fra 2026
Kattfjord	-60
Vikran	-70
Trondjord skole	-80
Ersfjordbotn	-90
Sandnessund	-224
Slettaelva	-310
Lunheim	-380
Hamna	-380
Sum kapasitetsreduksjoner	-1594
Kapasitetsøkning Kvaløysletta 2026	270
Kapasitet fra 2026	-1324

Tabellen under viser effekten av foreslåtte endringer på elevkapasitet

SKOLER	Kapasitet før endringer	Kapasitet etter endringer	Reduksjon elevplasser	Elevtall 2026	Elevtall 2030	Elevtall 2040	Elevtall 2050
KAPASITET TOTALT	11191	9867	1324				
ELEVSTALL				8058	7771	7726	8035
KAPASITETSUTNYTTELSE				82 %	79 %	78 %	81 %
FORTSATT RESTKAPASITET				1809	2096	2141	1832

Det totale antall barn i Tromsøs barnehager har gått ned med 575 de siste 10 årene.

År	Antall barn i barnehage 15.12.23	Andel kommunale	Kommunal	Privat	Årlig nedgang barnehagebarn
2014	4386	45 %	1958	2428	
2015	4310	42 %	1831	2479	1,7 %
2016	4295	43 %	1834	2461	0,3 %
2017	4296	43 %	1842	2454	0 %
2018	4319	43 %	1844	2475	0 %
2019	4213	42 %	1786	2427	2,5 %
2020	4104	41 %	1701	2403	2,6 %
2021	3972	40 %	1607	2365	3,2 %
2022	3908	40 %	1563	2345	1,6 %
2023	3811	40 %	1532	2279	2,5 %

Tabellen viser nedgang i barnetall i både kommunale og private barnehager i tiden 2014 - 2024.

4 FØRINGER, AVGRENŚINGER OG FORSKNING

En viktig avgrensing for arbeidet er at det dreier seg om den fysiske strukturen for barnehager og skoler, altså byggene og tomtene. Den fysiske strukturen skal legge til rette for å kunne utøve god pedagogisk virksomhet og sikre at det blir attraktive arbeidsplasser. Innholdet i den pedagogiske virksomheten reguleres av andre planer og lovverk.

Barnehage- og skoledrift er underlagt en rekke juridiske føringer som det er redegjort for i detalj i kunnskapsgrunnlaget.

Kommunen har lagt føringer for ønsket utvikling gjennom flere planer og strategier hvorav de viktigste er kommuneplanens samfunnsdel og arealdel, prinsipper for skolestruktur, Tromsø vil, Tromsø Vet og den overordnede eiendomsstrategien. Detaljer finner man i kunnskapsgrunnlaget.

For å forstå sammenhenger, utfordringer og muligheter, samt gjennomføre sammenligninger, er det innhentet informasjon om en rekke ulike faktorer. I tillegg til demografiske data er det gjort vurderinger av overordnede faktorer som kapasitet (antall plasser for barn og ansatte), robusthet samt tekniske, økonomiske, sosiale og miljømessige forhold ved hver enkelt barnehage og skole.

Ikke alle vurderingsfaktorer har tallverdier. Der kvantitative målinger ikke er mulig eller hensiktsmessig, er vurderingene beskrevet kvalitativt. Dette gjelder faktorer som areal til ansatte, lokalsamfunnsinteresser, samiske interesser, hensynet til barnets beste, trafikale vurderinger og universell utforming.

Sammenligninger er foretatt per opptaksområde for ungdomsskoler, da dette er det minste geografiske området hvor det er mulig å lage pålitelige prognoser. Hvert opptaksområde for ungdomsskoler består av flere barneskoler og barneskolekretser.

De overordnede faktorene er videre brutt ned i underkategorier som er inkludert i en vurderingsmatrise, som beskrives nærmere nedenfor.

5 RETTSLIGE RAMMER FOR ENDRING AV STRUKTUR

Under vil de rettslige rammene for endring av barnehage- og skolestruktur kort redegjøres for. Se kunnskapsgrunnlaget for mer detaljert gjennomgang.

Barnehageloven – Krav til barnehagetilbud

Etter barnehageloven § 10 annet ledd har kommunen plikt til å tilby plass i barnehage til barn under opplæringspliktig alder som er bosatt i kommunen. Plikten kan oppfylles gjennom plasser i godkjent privat eller kommunal barnehage. Utbyggingsmønster og driftsformer skal tilpasses lokale forhold og behov. Kommunen som barnehageeier plikter å følge lovfestede krav til drift og innhold som følger av barnehageloven og tilhørende forskrifter.

Utover disse lovfestede pliktene står kommunen som barnehagemyndighet fritt til å beslutte hvordan barnehagetilbudet skal organiseres. Barnehageloven inneholder ikke særskilte regler om fremgangsmåten ved nedleggelse eller sammenslåing av kommunale barnehager.

Barnehageeier plikter å legge frem saker av viktighet for foreldrerådet og samarbeidsutvalget i barnehagene, jf. barnehageloven § 4 siste avsnitt. Av Ot.prp.nr. 72 (2004-05) s 109, følger det at driftsendringer skal anses som saker av viktighet. Etter at saken er lagt ut på høring vil derfor berørte samarbeidsutvalg og foreldreråd forelegges saken, og bli bedt om å gi innspill. Øvrige samarbeidsutvalg og foreldreråd som ikke er direkte berørt, og øvrige foresatte/kommende foresatte til barn i Tromsø kommune oppfordres også til å komme med innspill på forslagene.

Endring av skolestruktur

Utdanningsdirektoratet (UDIR) har utformet et rundskriv UDIR-2-2012 som omhandler hvilke saksbehandlingsregler som gjelder i saker om endring av skolestruktur. Formålet med rundskrivet er å bidra til en ensartet og korrekt regeletterlevelse. I rundskrivet er det presisert følgende:

«(...) Verken opplæringsloven eller annet regelverk har innholdsmessige regler for endring av skolestruktur, det vil si regler for når det er lovlig eller ulovlig å legge ned eller opprette en skole. Avgjørelser knyttet til skolestruktur ligger i kjerneområdet av den kommunale handlefriheten. En avgjørelse må bygge på et kommunestyres økonomiske, politiske og samfunnsmessige prioriteringer. (...)»

Om skoler skal slås sammen, nedlegges, opprettes er innenfor den kommunale handlefriheten, jf. kommuneloven § 2-1.

Etter at saken er lagt ut på høring vil berørte FAU og foreldre forelegges saken og bli bedt om å gi innspill, jf. opplæringsloven § 10-8. Øvrige foresatte til barn i Tromsø kommune og andre interessenter oppfordres også til å komme med innspill til forslagene.

5.1 KRAV TIL SAKSBEHANDLING AV SAK OM BARNEHAGE- OG SKOLESTRUKTUR

Selv om vi ikke har innholdsmessige regler for endring av barnehage- og skolestruktur, har vi regelverk som stiller krav til saksbehandlingen. De krav som stilles til saksbehandlingen er fulgt og vil følges i den videre behandlingen av saken. Regelverket er nærmere gjennomgått i kunnskapsgrunnlaget.

For å få saken allsidig opplyst inviteres det til en offentlig høring, der hvor alle kan komme med innspill. Høringsfristen settes til 8 uker i tråd med Justis- og beredskapsdepartementets retningslinje for forskriftsarbeid i kommunene.

Hvordan barn og unge i Tromsø kommune har blitt hørt og skal høres, innspill fra barn og unge samt hva som er vurdert å være til deres beste er nærmere beskrevet i kunnskapsgrunnlaget.

I saken vil det legges ut på høring forslag som berører det samiske barnehage- og skoletilbudet i kommunen. Kommunen har av den grunn en plikt til å konsultere berørte parter i tråd med sameloven. Samiske interesser er konsultert, se kunnskapsgrunnlaget for nærmere om dette.

5.2 OPPLÆRINGSLOVEN – NÆRSKOLEPRINSIPPET OG KRETSGRENSER – FORSKRIFTSENDRINGER

Opplæringsloven § 2-6 regulerer hvilken skole eleven har rett til å gå på, og gir kommunen hjemmel til å fastsette forskrift om skolekretser. Tromsø kommune har med hjemmel i denne bestemmelsen fastsatt FOR-2024-11-13-2844 - Forskrift om skolekretser og skolebytte, Tromsø kommune. Skolekretsgrenser for barneskolene og ungdomsskolene følger av henholdsvis forskriftens §§ 2-2 og 2-4.

Forslag til ny skolestruktur vil føre til at det blir færre skoler i Tromsø kommune. Ved for eksempel sammenslåing av to skoler, må skolekretsen endres. Basert på prognoser kan det også bli nødvendig å foreslå endringer av skolekretsgrenser for å justere elevtallet på enkeltskoler. Ved fastsetting av nye skolekretsgrenser må forskriften endres.

Nye skolekretsgrenser knyttet til de fleste endringene kan behandles i egen/egne saker etter at forslag til ny skolestruktur eventuelt er vedtatt, se UDIR-2-2012 punkt 4 A. Vi har valgt en slik fremgangsmåte fordi vi først etter at saken er behandlet i kommunestyret vet hvilke skoler som består. Vi får da et bedre utgangspunkt til å vurdere hvordan kretsene bør reguleres best mulig, og i tråd med hensynene som kan vektlegges etter opplæringsloven § 2-6. Videre bør det forventes med å regulere skolekretser for vedtatte forslag før nærmere iverksettelsen og når vi vet enda mer om elevtallsutviklingen ved de enkelte skoler.

To av de konkrete forslagene som krever kretsregulering fremmes i denne saken og vil bli foreslått iverksatt fra skoleåret 2026-2027. Av den grunn vil endring av skolekretsgrensene knyttet til de to konkrete forslagene behandles sammen med denne saken.

Forslag til endring av forskrift om skolekretser og skolebytte

Siden det foreslås endring av to skolekretsgrenser, må gjeldende forskrift om skolekretser og skolebytte endres. Sammen med denne saken fremmes det derfor forslag til endring av forskriftens § 2-2, forslaget består i å regulere Vikran skolekrets inn i Straumsbukta skolekrets og regulere Kattfjord skolekrets inn i Hillesøy skolekrets. Forslagene er nærmere redegjort for under. Kart i PDF-format som viser endringen er vedlagt dokumentet «Forslag til endring av forskrift om skolekretser og skolebytte, Tromsø kommune»

Forskriftens §§ 2-1 og 2-3 regulerer i dag «opptaksområder». Opptaksområder ble inntatt i ny forskrift, som en videreføring av tidligere forskrift gitt med hjemmel i opplæringsloven 1998 § 8-1. Opptaksområder har i dag ingen praktisk betydning for hvor en elev skal gå på skole, fordi det er den

skolen som ligger i skolekretsen der hvor barnet bor som er barnets nærscole, se gjeldende forskrift §§ 2-2 og 2-4. Hvis skolen ikke har ledig kapasitet, vil det måtte foretas en helhetsvurdering om hvilken av de nærliggende skolene barnet skal gå på i tråd med forskriftens § 3-6. Det forslås derfor at forskriftens §§ 2-1 og 2-3 om opptaksområder oppheves.

5.3 FORSKNING

Forskning på skolestørrelse og kvalitet viser at flere faktorer påvirker elevenes faglige utbytte, sosiale kompetanse, motivasjon og medvirkning. Mens det finnes mye forskning på klassestørrelse, er det færre studier som ser spesifikt på skolestørrelsens betydning for kvalitet (Sollien, Asplan Viak). I Norge er de fleste skoler under 300 elever, mens internasjonalt defineres små skoler ofte som enheter med opptil 1000 elever (Statistisk Sentralbyrå, 2007). Dette betyr at forskningsresultater må tolkes i lys av kontekst og definisjoner.

Når det gjelder sosial kompetanse, finnes det ingen entydige bevis for at skolestørrelse har en direkte innvirkning. Forskning viser at det er utfordrende å isolere skolestørrelse som en avgjørende faktor for kvalitet, ettersom andre forhold, som lærerkompetanse og elevsammensetning, også spiller en vesentlig rolle. Generelt viser studier at tydelig skoleledelse, høye forventninger til elevene og godt strukturerte læringsaktiviteter har større betydning for skolens kvalitet enn skolestørrelse alene (Nordahl et al., 2018; Hattie, 2009).

Nyere forskning på barnehage- og skolestruktur understreker viktigheten av stabile læringsmiljøer og kvalifiserte lærere (Berg & Thorsen, 2020). Samlokalisering av tjenester, slik som oppvekstsentre, kan styrke sammenhengen mellom barnehage og skole og gi både økonomiske og pedagogiske fordeler (Haug, 2014). Fleksible skolestrukturer, som kan tilpasses endringer i elevtall, trekkes frem som en strategi for bærekraftige løsninger, spesielt i distriktene (Wiborg & Larsen, 2016).

Kommunens egne erfaringer viser at sammenslåing av skoler og barnehager kan bidra til mer helhetlige tilbud for barn og unge. Tidligere tilpasninger av skole- og barnehagestrukturen i Tromsø kommune har vist at det er viktig å adressere rekrutteringsutfordringer, særlig i distriktene, og å sikre gode arbeidsvilkår for ansatte (Tromsø kommune, 2020)

Fådelte skoler har lenge vært en viktig del av norsk distriktspolitikk og har spilt en sentral rolle i spredtbygde områder (Meld. St. 5, 2019–2020). Historisk har disse skolene bidratt til å opprettholde levende lokalsamfunn, men de har samtidig blitt sårbare som følge av økonomiske effektiviseringskrav (Kvam, 2009) og rekrutteringsutfordringer.

Små skoler gir lærere bedre muligheter til tett oppfølging av hver enkelt elev og skaper større fleksibilitet i undervisningen. Samtidig kan de være sårbare for fravær og ha begrensede profesjonsfellesskap, noe som kan påvirke både fagmiljøet og læringsutbyttet (Vestheim & Elden, 2019).

Både forskning og erfaringer viser at barnehage- og skolestruktur og kvalitet må vurderes i en helhetlig sammenheng, der pedagogiske, økonomiske og samfunnsmessige hensyn balanseres.

6 MÅL FOR FREMTIDIG BARNEHAGE- OG SKOLESTRUKTUR

Ved å etablere en struktur som er tilpasset fremtidens behov, søker kommunen å sikre at barnehage- og skoletilbudet er robust og i stand til å møte endringer i samfunnsforhold og befolkning.

Med økende krav til pedagogisk fleksibilitet og en bærekraftig ressursbruk er det nødvendig å vurdere nye løsninger. Det er særlig viktig å møte utfordringene med å beholde og rekruttere fagpersoner, øke arealeffektivitet og arealkvalitet ved å satse på færre og større enheter.

Arbeidet med ny struktur for barnehager og skoler er dermed både en respons på dagens utfordringer og et initiativ for å sikre at Tromsø kommune kan tilby kvalitativt gode og bærekraftige barnehager og skoler i årene som kommer.

Dette innebærer at skolene og barnehagene har de fasiliteter som kreves i nye og moderne enheter og i henhold til gjeldende lovverk, retningslinjer og kommunale føringer. Dette innebærer f.eks. tilfredsstillende arealer for ansatte, barn og elever samt spesialrom i skolene og barnehagene.

Det er en målsetting om å etablere oppvekstsentre i bynært område og distrikt, der det er grunnlag for det. Det er videre et mål å etablere flere 1-10 skoler.

Førende dokumenter har konkretisert generelle mål for barnehager og skoler i kommunen.

6.1 OVERORDNEDE OG KONKRETE MÅL

De fleste mål som er satt for kommunens barnehager og skoler dreier seg om forholdene i skolen og ikke den fysiske strukturen. Mellom den fysiske strukturen og innholdet i skolen er det noen gråsoner. Målene som er beskrevet under vil i flere tilfeller befinne seg i denne gråsonen.

I tråd med «prinsipper for skolestruktur» er det en målsetning om å etablere en fysisk struktur med færre og større enheter, som legger til rette for en; kostnadseffektiv og økonomisk bærekraftig drift, mulighet for utvikling av anlegg i henhold til eiendomsstrategien, opprettholde bygningsmessig kvalitet vurdert ut fra universell utforming, materialvalg, luft, lyd, lys og sikkerhet i og rundt bygningen. Den fysiske utforming, inkludert arealer inne og ute, skal fremme lek, læring og arbeidsmiljø.

Barnehager og skoler skal bidra til å forberede barn og unge på voksenlivet, og sette de i stand til å mestre dette. Barnehagene og skolene gjør dette ved å fremme trivsel, helse og utvikling gjennom trygge, inkluderende og stimulerende miljøer, samt å styrke barnas og de unges selvfølelse og evne til å mestre hverdagen. Det skal sikres at alle barn, uavhengig av bakgrunn eller behov, får like muligheter til utvikling og læring. Utenforskap skal forhindres, og sosial tilhørighet skal fremmes. En forutsetning for at barnehagene og skolene skal få dette til er at de klarer å beholde ansatte samt rekruttere nye. Det innebærer at det må legges til rette for et faglig stimulerende miljø samt utvikling og trivsel også for de ansatte.

For barnehager gjelder i tillegg at en skal tilpasse kapasiteten etter den demografiske utviklingen og sikre høy kvalitet ved å følge etablerte standarder og lovkrav. Samarbeidet og kompetansen blant ansatte skal styrkes for å sikre god pedagogisk praksis.

Det er formulert spesielle mål for det samiske barnehagetilbudet. Disse målene går ut på å tilby robuste samiskspråklige barnehager som ivaretar samisk språk samt kultur, og øke rekruttering og utvikling av samiskspråklig kompetanse blant ansatte.

For skolene gjelder det at en skal fremme elevenes læringsglede, forebygge mobbing og skape et trygt læringsmiljø for alle. Skolestrukturen skal optimaliseres for å sikre kvalitet, god arealutnyttelse og økonomisk bærekraft, og nærskoleprinsippet sikres med akseptabel reisetid for elever. Videre skal det legges til rette for et likeverdig skoletilbud i kommunen med tanke på valgfag, språk og tilgang til lærere med kompetanse innen alle fag, samt bedre tilgang til støttetjenester som skolehelsetjenesten, pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) m.m.

Det er formulert spesielle mål for det samiske skoletilbudet. Dette innebærer å videreutvikle et robust tilbud om samisk undervisning i tråd med elevenes rettigheter etter opplæringsloven og bygge et bærekraftig samisk språkmiljø.

Ved å etablere en struktur som er tilpasset fremtidens behov, søker kommunen å sikre at barnehage- og skoletilbudet er i stand til å møte endringer i samfunnsforhold og befolkning.

Med økende krav til pedagogisk fleksibilitet og en bærekraftig ressursbruk er det nødvendig å vurdere nye løsninger. Det er særlig viktig å møte utfordringene med å beholde og rekruttere fagpersoner, øke arealeffektivitet og arealkvalitet ved å satse på færre og større enheter.

Arbeidet med ny struktur for barnehager og skoler er dermed både en respons på dagens utfordringer og et initiativ for å sikre at Tromsø kommune kan tilby kvalitativt gode og bærekraftige oppvekstsvilkår i årene som kommer. Dette innebærer at skolene og barnehagene har de fasiliteter som kreves i nye og moderne enheter, og i henhold til gjeldende lovverk, retningslinjer og kommunale føringer. Det innebærer f.eks. tilfredsstillende arealer for ansatte, barn og elever, samt spesialrom i skolene og barnehagene.

6.2 KONKRETE MÅL FOR KOMMUNENS BARNEHAGEVIRKSOMHET

Fremme barns trivsel, helse og utvikling gjennom trygge, inkluderende og stimulerende miljøer.

Sikre at alle barn, uavhengig av bakgrunn eller behov, får like muligheter til utvikling og læring.

Etablere et robust samisk barnehagetilbud som ivaretar samisk språk og kultur.

Øke rekruttering generelt og øke rekruttering og utvikling av samiskspråklig kompetanse blant ansatte.

Tilpasse kapasiteten i barnehagene etter demografiske endringer.

6.3 KONKRETE MÅL FOR KOMMUNENS SKOLEVIRKSOMHET

Fremme elevenes psykiske helse, trivsel og et inkluderende læringsmiljø.

Etablere et robust samisk skoletilbud som ivaretar samisk språk og kultur.

Øke rekruttering og utvikling av samiskspråklig kompetanse blant ansatte.

Øke rekruttering generelt.

Optimalisere skolestrukturen for å sikre kvalitet, arealutnyttelse og bærekraft.

Sikre nærskoleprinsippet med akseptabel reisetid for elever.

Konkrete mål med arbeidet er å utvikle en skolestruktur som bl.a. har et bredere fagmiljø for ansatte, bedre muligheter for profesjonsfaglige fellesskap og organisering av faglig utvikling.

Likeverdig skoletilbud for elevene med tanke på valgfag, språk og tilgang til lærere med kompetanse innen alle fag, som:

- Sikrer en funksjonell og egnet skolekapasitet tilpasset forventet elevtall
- Utnytter allerede investert, egnet og funksjonell kapasitet
- Er avstemt med langsiktige føringer i overordnede samfunnsplaner

Er en skolestruktur som sikrer effektiv skoledrift gjennom;

- Færre, større skoler som gir økt effektivitet i driften
- Kostnadseffektiv og økonomisk bærekraftig grunnskoledrift.
- Utvikling av skoleanlegg i henhold til eiendomsstrategien

Bygningsmessig kvalitet vurdert ut fra universell utforming, materialvalg, luft, lyd, lys og sikkerhet i og rundt bygningen.

Fysisk utforming som fremmer lek, læring og arbeidsmiljø, med tilstrekkelig og funksjonelt areal innomhus, stort nok tomt og uteareal.

7 TILTAK FOR MÅLOPPNÅELSE

Ovenstående mål oppnås gjennom en kombinasjon av god og effektiv fysisk barnehage- og skolestruktur samt den pedagogiske virksomheten og relasjonen mellom elever, voksne og elever og voksne. Under beskrives fysiske grep som bidrar til måloppnåelse.

7.1 FÆRRE OG STØRRE ENHETER³

Større skolekretser og skoler kan bidra til jevnere elevtall og mer robust ressursutnyttelse over tid fordi de er mindre avhengig av midlertidige svingninger i spesifikke nabolag.

Stordriftsfordeler gir lavere driftskostnader per elev og bedre ressursutnyttelse.

Pedagogisk kan større enheter tilby bedre fagmiljø, varierte fagtilbud, spesialiserte lærere og sosialt mangfold som gir elevene et bredere undervisningstilbud og høyere kvalitet på opplæringen.

Konsolidering til færre enheter foreslås for å utnytte ressursene bedre og tilby større fagmiljøer. Det vurderes som pedagogisk og økonomisk fordelaktig og er i tråd med prinsippene for skolestruktur. Samtidig må tiltakene balanseres mot hensynet til nærmiljø, transport og foreldrenes og barnas preferanser.

Det er en risiko for at større enheter svekker lokalsamfunnet og identiteten som en mindre skole eller barnehage kan gi.

Områder kan oppleve fraflytting dersom lokale skoler eller barnehager legges ned, noe som krever ekstra tiltak for å kompensere (Skolebehovsplan 2018).

Større opptaksområder vil føre til at noen elever får lengre reisevei.

7.2 OPPRETTELSE AV OPPVEKSTSENTRER

Det er ønskelig å satse på oppvekstsentre både i bynært område og distriktet. Et oppvekstsentre er som et minimum tenkt å bestå av barnehage, SFO, barne- og ungdomsskole. I tillegg vil det kunne være fordelaktig om det også er en helsestasjon, barne- og/eller ungdomsklubb og kanskje til og med et dagsenter for eldre i fysisk nærhet av hverandre. Et oppvekstsentre må ikke ha alle tilbudene i samme bygg, men enhetene må være plassert fysisk nærme hverandre.

Oppvekstsentre kan bidra til økt bosetting og styrke lokalsamfunn. Oppvekstsentre kan fungere som samlingspunkt for lokalsamfunnet og bidra til et mer inkluderende miljø. Forskning og erfaring fra andre kommuner viser også til at overgangene mellom barnehage og skole og mellom barne- og ungdomsskole oppleves enklere for barn og elever der hvor man har fysisk nærhet mellom enhetene.

³ Kilder:

- Utdanningsdirektoratet
- Utdanningsnytt

En årsak til det er at det er lettere å etablere nært samarbeid mellom ansatte i barnehage, skole og andre tjenester. Dette gir også mulighet for bedre ressursutnyttelse og faglig sparring/støtte.

Oppvekstsentre, som samler barnehage og skole på samme sted, vurderes som en måte å fremme sammenheng i utdanningsløpet.

Fordeler med oppvekstsentre

- Helhetlig tilbud: Gjennom en samlet ledelse kan oppvekstsentre skape kontinuitet i opplæringen fra barnehage til skole. Dette kan bidra til en smidigere overgang for barna.
- Effektiv ressursbruk: Samlokalisering muliggjør bedre utnyttelse av bygninger, personale og infrastruktur, noe som kan være spesielt nyttig i distriktene.
- Styrket samarbeid: Når ansatte i barnehage og skole samarbeider tett, kan de dele kunnskap og erfaringer, og bedre møte barnas behov.
- Nærhet til lokalsamfunnet: Oppvekstsentre fungerer ofte som sentrale møteplasser, spesielt i små lokalsamfunn
- følge Bae og Karlsen (2009) kan samarbeid mellom barnehage og skole redusere opplevelsen av overgangsstress for barna, og bidra til bedre læringsutbytte i grunnskolen.
- Kvello (2016) argumenterer for at sambruk av lokaler og felles ledelse kan gi mer økonomisk drift, noe som er avgjørende for å opprettholde tilbud i spredtbygde områder.
- Felles ledelse og samlokalisering kan gi ansatte bedre muligheter til faglig samarbeid og kompetanseheving.
- Forskning: Moen og Tveit (2014) peker på at tverrfaglig samarbeid mellom lærere og barnehagelærere kan føre til bedre faglige diskusjoner og økt forståelse for barns læring i ulike aldre.

Ulemper ved oppvekstsentre

- Å lede både barnehage og skole under samme administrasjon kan være krevende, spesielt når krav og regelverk er forskjellige for barnehager og skoler.
- Forskning: Tveit (2015) fant at ledere i oppvekstsentre ofte opplever økt arbeidsbelastning på grunn av forskjeller i pedagogiske mål og administrative krav.
- Samlokalisering kan føre til at barnehagens eller skolens særpreg svekkes, og det kan bli utfordrende å opprettholde spesialiserte tilbud.
- Deling av fasiliteter kan føre til logistiske problemer, som konkurranse om plass og ressurser.
- Forskning: Ifølge Kvello (2016) opplever enkelte ansatte at sambruk av arealer kan redusere fleksibiliteten i arbeidsdagens organisering.
- Forskning: Moen og Tveit (2014) fant at oppvekstsentre har en tendens til å fungere best der det allerede er tett samarbeid mellom enhetene.

Oppsummering

Oppvekstsentre har flere klare fordeler, men modellen har også utfordringer knyttet til ledelse og organisering. Samarbeid, god planlegging og tilpasning til lokale behov er avgjørende for å maksimere gevinstene av oppvekstsentre.

Man kan også tenke seg oppvekstsentre som ikke har felles ledelse, men hvor enhetene ligger i geografisk nærhet til hverandre og inkluderer helsestasjon, juniorklubb, ungdomsklubb og dagsenter for eldre.

7.3 MERBRUK OG FLERBRUK

Det er en målsetting at kommunale barnehager og skoler skal kunne brukes mer aktivt av flere. For skoler gjelder dette primært utenfor normale åpningstider.

Merbruk

Kommunens eiendomsstrategi fremhever betydningen av effektiv arealbruk, inkludert merbruk av eksisterende bygg. Dette innebærer at bygg kan tilpasses ulike funksjoner, som skole, kultur, helse og fritidsaktiviteter, for å maksimere bruken av kommunens eiendommer. Det legges vekt på samlokalisering av tjenester for å redusere kostnader og øke tilgjengeligheten for innbyggerne. Slike flerbruksløsninger kan også styrke lokalsamfunnet og bidra til sosial bærekraft. Kilde Tromsø kommunes eiendomsstrategi.

Flerbruk

Kommunens eiendomsstrategi legger vekt på at bygg skal brukes på tvers av sektorer. For eksempel kan en skolebygning også huse kulturaktiviteter på kveldstid eller helsetjenester på dagtid. Dette gir økonomiske fordeler ved at flere tjenester deler på kostnadene til vedlikehold og drift.

Eksempler på flerbruk kan være kombinerings av skole og fritidstilbud som juniorklubber og ungdomsklubber. Sambruk av gymsaler, kantiner og andre arealer mellom skole, idrettslag og lokalsamfunnet.

Slike flerbruksløsninger bidrar også til å styrke båndene mellom skolen og lokalsamfunnet, noe som er nevnt som et strategisk mål i flere planer.

8 VURDERINGSKRITERIER

Ut fra kommunens målsettinger og dagens status har vi satt opp en rekke kriterier som vi har brukt til å vurdere barnehager og skoler. Vi sammenligner primært enheter innenfor samme opptaksområde. Opptaksområdene tilsvarer analyseområdene for Kompas, som igjen i stor grad tilsvarer ungdomsskolekretsene.

De samme kriteriene legges til grunn for enheter bynært og i distriktet, men vektingen blir forskjellig. Det er f.eks. ikke relevant å legge til grunn føringen fra prinsipper for skolestruktur om at det skal etterstrebtes større skoler på mellom 500-700 elevplasser i distriktet. Det skal tas distriktshensyn også når det gjelder barnehager og skoler og kommunen har en lokalsenterfilosofi som dette forslaget tar hensyn til. Lokalsenterfilosofien sier ikke noe om hva som skal tilbys av tjenester, kun hva som kan tilbys, men den definerer hvilke steder som er lokalsenter. Kommunen har 8 distrikter med 11 lokalsenter. Kattfjord er det eneste stedet som har skole og barnehager, men som ikke er definert som lokalsenter.

Følgende kriterier er det lagt mest vekt på;

- Enhetenes kapasitet
- Dagens barne- og elevtall og prognoser for fremtidig utvikling
- Robusthet dvs. vurdering av barnehagenes og skolenes evne til å håndtere varierende elevtall og opprettholde kvalitet
- Areal, arealutnyttelse kvm per barn, elev og ansatte
- Tilstandsgrader
- Trafikksituasjonen/tilgjengelighet og trygge reiseveier
- Energieffektivitet per kvm og barn/elev
- Barnets beste
- Samiske interesser
- Lokalsamfunnsmessige hensyn

Andre kriterier er også vurdert, men her har det ikke vært avgjørende forskjeller mellom enhetene og de er derfor ikke tillagt samme vekt. Vi kan f.eks. ikke finne noen signifikant sammenheng mellom antallet elever per ansatt og elevundersøkelsene.

Ny struktur skal sikre at alle barn og elever vil få et godt tilbud, selv om det kanskje ikke vil være på samme sted som tidligere. Forslagene vi presenterer er innrettet på å utnytte tilgjengelig kapasitet best mulig, med mål om å gi alle barn mulighet til å ha kontakt med jevnaldrende barn og tilby best mulig faglig miljø.

9 FORSLAG TIL TILTAK OG VURDERINGER

9.1 TILTAK KORT SIKT (TIL 2030)

Følgende forslag vil fremmes på kort sikt (frem mot 2030). Vurderingene som ligger til grunn for forslagene følger under.

Barnehager

- Samisk barnehage og samiske avdelinger i Sjømannsbyen barnehage flyttes til samisk oppvekstsenter i Workinnmarka skole
- Storvollen flyttes til Eidhaugen
- Slettaelva og Kvaløysletta barnehager flyttes inn i Sandnessund skole
- Kattfjord barnehage legges ned
- Iverksette tiltak for å øke kapasiteten i området Tromsøya sør

Skoler

- Hamna 1.- 4. trinn til Solneset
- Solneset og Hamna 5. – 7. trinn til Langnes
 - Alternativt kan man sette opp modul på tomte til Solneset skole
- Samisk oppvekstsenter 0-16 år lokaliseres på Workinnmarka skole
- Alle elevene fra Lunheim skole flyttes til Krokeldalen og Tromsdalen
- Trondjord, Sandnessund og Slettaelva til Kvaløysletta barne- og ungdomsskole
 - Et alternativ vil kunne være å kun flytte ungdomsskoletrinnene til Kvaløysletta barne- og ungdomsskole og beholde barnetrinnene på Trondjord skole
- Ersfjordbotn til Storelva barne- og ungdomsskole
- Etter 7de trinn skal elever fra Kaldfjord begynne på Storelva barne- og ungdomsskole
- Vikran til Straumsbukta skole barne- og ungdomsskole
- Kattfjord til Brensholmen skole barne- og ungdomsskole

9.2 TILTAK MELLOMLANG SIKT (2030 - 2040)

- Sette i gang tiltak for å øke kapasiteten på barnehage i området fastlandet nord.
- Legge ned Trollbakken barnehage.
- Løpende vurdere barnetallet i Trondjord barnehage.
- Elevantviklingen i Straumsbukta, Skittenelv og Lakselvbukt skoler må følges nøye.
- Lakselvbukt skole vurderes mot Laksvatn skole med forbehold om interkommunalt samarbeid.
- Definere Krokenområdet som oppvekstsenter.

På mellomlang sikt og avhengig av effektene av de på kort sikt foreslåtte endringer og den demografiske utviklingen, vil det være mulig å gjennomføre flere sammenslåinger for ytterligere forbedret ressursutnyttelse.

9.3 TILTAK LANG SIKT (2040 – 2050)

Basert på vurderingene foreslås det tiltak som best ivaretar kommunens langsiktige målsettinger. Disse inkluderer:

- Opprettelse av oppvekstsentre i vekstområder.
- Konsolidering til større enheter der det er hensiktsmessig.
- Oppgradering av eksisterende bygg for å oppfylle krav til universell utforming og moderne læringsmiljøer.
- Tiltak for å styrke spesialpedagogiske tilbud og rekruttering av kvalifisert personell.

9.4 VURDERINGER AV TILTAK

Utgangspunktet for de vurderingene som er gjort er i tråd med prinsippsak for skolestruktur. Dette er beskrevet i kunnskapsgrunnlaget.

I dette kapitlet vurderer kommunedirektøren de ulike foreslåtte tiltakene. Innledningsvis foretas en felles vurdering av momenter som er relevant for alle forslagene, deretter vil det følge en oversikt med tallfakta for hvert tiltak. Lokalsamfunnsmessige vurderinger gjøres samlet i eget avsnitt. Bygg som potensielt kan brukes til andre kommunale formål i forbindelse med endring som følge av ny barnehage- og skolestruktur ivaretas i egen prosess etter fattet vedtak i juni-25.

Barnets beste

Alle forslagene som fremmes innebærer at det blir større enheter. Samlet sett vurderer kommunedirektøren at forslagene på lang sikt vil være til barnas beste. Det vises til at forslagene vil skape mer robuste enheter som kan tilby gode fagmiljøer og variasjon i tilbud og undervisning. Dette vil gagne barn og unge, og møte de fleste barnas ønsker og innspill.

På kort sikt vil barn og unge i Tromsø kommune bli berørt av endringene. I overgangene kan dette være utfordrende for mange barn. Arbeidet med å sikre gode overganger for berørte barn må derfor ivaretas i prosessene med nedleggelser og sammenslåinger.

I saken har noen barn gitt innspill på at de foretrekker å gå på en mindre skole, mens andre foretrekker å gå på en større skole. Etter kommunedirektørens vurdering vil større enheter gi en rekke fordeler både for det pedagogiske tilbudet, læringsmiljøet og driften av skoler og barnehager. Det vurderes derfor at større enheter samlet sett vil ivareta hensynet til barnas beste bedre enn mindre enheter.

Større enheter gir barn og elever flere jevnaldrende å samhandle med, noe som ifølge barna er viktig og gir barna både sosial og faglig utvikling. Flere venner og varierte relasjoner kan bidra til et mer inkluderende barnehage- og skolemiljø, og styrke barnas sosiale kompetanse. Når enhetene blir større gir det også rom for større variasjon i aktiviteter, undervisningsmetoder, muligheter for å dele opp i mindre grupper og spesialiserte opplegg, samtidig som personalet får bedre muligheter til tilrettelegging.

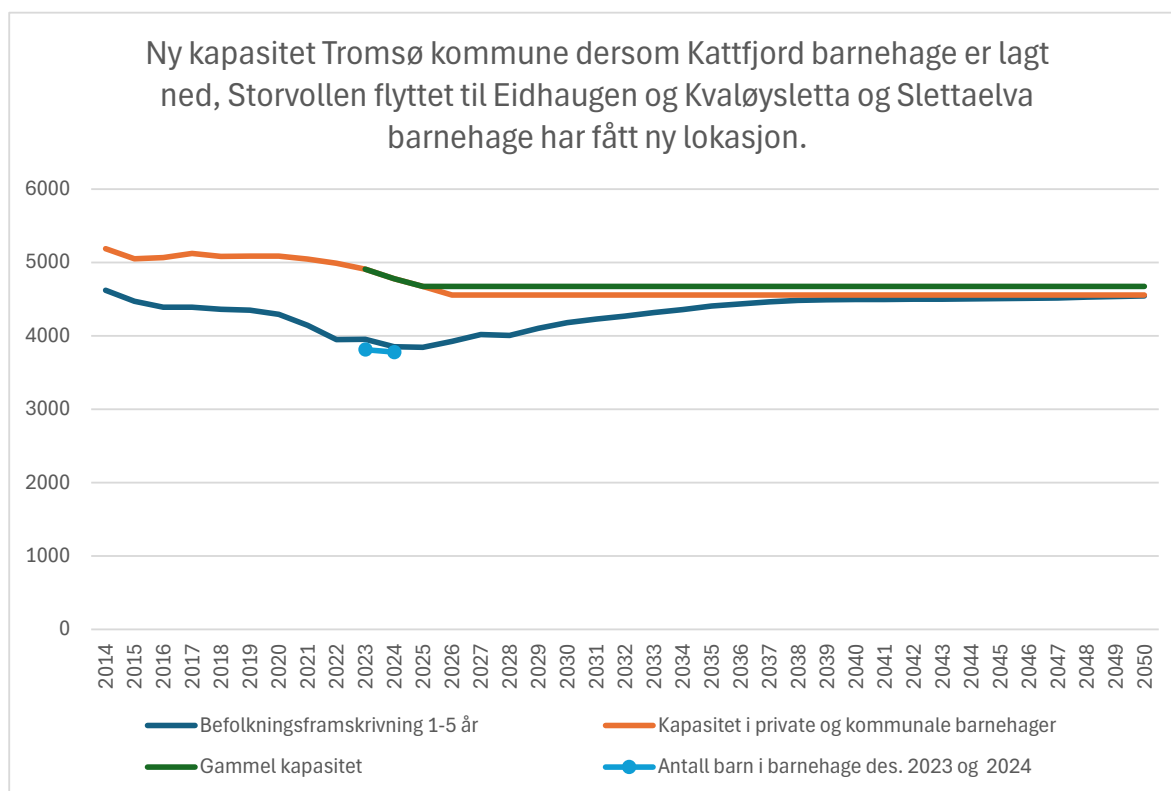
Organisering i større enheter gir økt robusthet mot svingninger i elevtall og uforutsette hendelser som fravær blant lærere eller barnehagepersonell. Samtidig kan det skape mer attraktive arbeidsplasser med gode utviklingsmuligheter, faglige fellesskap og variert arbeidshverdag. Dette kan bidra til å beholde og rekruttere ansatte, noe som er avgjørende for kvaliteten på opplæringen

og omsorgen. Rekruttering og stabilitet i personalgruppen er utfordrende for mindre skoler og barnehager, større enheter kan bidra til å møte disse utfordringene. Etter kommunedirektørens vurdering vil det være til barnas beste at Tromsø kommune skaper attraktive arbeidsplasser med robuste fagmiljøer.

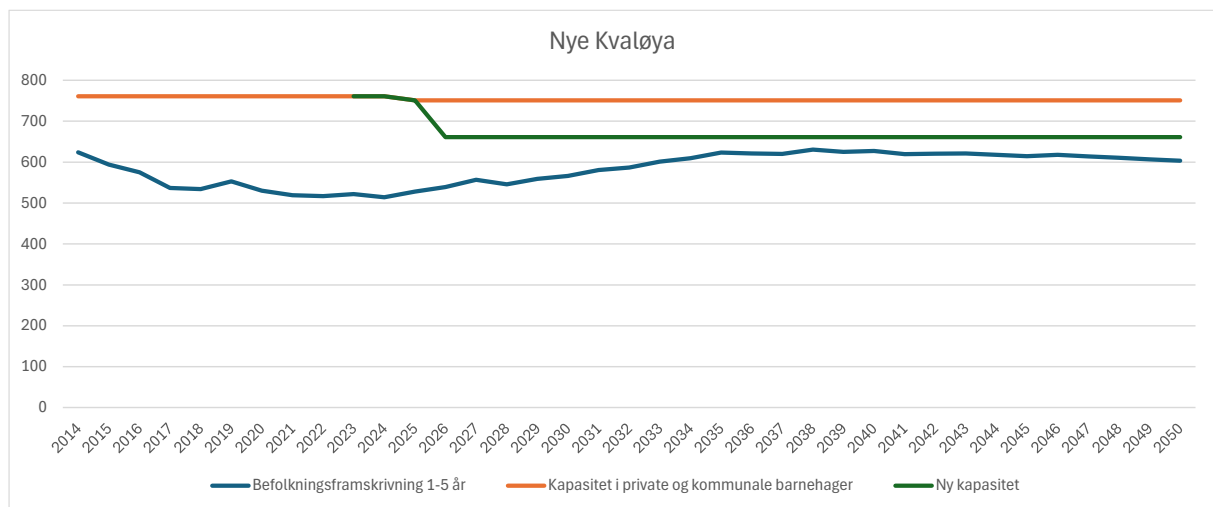
På bakgrunn av momentene vurdert overfor vurderer kommunedirektøren at en struktur med større enheter vil være til barn og unges beste. Vurderingen av hva som er til barnas beste er foretatt ut fra hvordan saken er opplyst på nåværende tidspunkt. Vurderingen må sees på igjen etter høringsrunden. Parallelt med den offentlige høringen, vil barn og unge i berørte barnehager og skoler høres på nytt. Det samme vil FAU, Samarbeidsutvalg og foreldreråd i barnehagene.

Under gjennomgåss foreslåtte tiltak, der hvor det er behov vil reiseavstand og eventuelle andre momenter som er relevant for barnets beste vurderes og kommenteres.

9.4.1 Barnehager

Grafer som viser ny Kapasitet på kort sik, mot 2030, etter iverksatte tiltak på Kvaløya og i Kattfjord

Viser ny kapasitetslinje for Kvaløya etter foreslåtte tiltake

Slettaelva og Kvaløysletta barnehager – flyttes til Sandnessund skole og reduserer samlet kapasitet.

Faktorer	Slettaelva	Kvaløysletta	Ny enhet i Sandnessund skole
Enhetenes kapasitet barn	53	55	Skolens kapasitet og uteområdet er avklart til mulig gjennomførbart tiltak
Barnetall	37	45	
Robusthet			
Antall barn per årsverk	5,5	5,3	
Antall pedagogiske årsverk	5	6	
Foreldreundersøkelse	4,4	4,2	
Totale kostnader FDV og AOUK	8 858 000	10 335 000	
Driftskostnader per barn	239 406	229 681	
Tilstandsgrad	1,1	2,5	
Oppgraderingskostnader	1 115 141	6 818 896	Utredes nærmere
Godkjent leke og oppholdsareal i kvadratmeter	229	241	
Klima og miljø			
Energiforbruk per kvm	332	172	
Energiforbruk per barn i KWh	4859	2121	

Merk: Ny barnehage, (til erstatning for Slettaelva og Kvaløysletta barnehager), er også tentativt programmert inn i nye Kvaløya bo- og velferdssenter (BOV). KVU med programmering av Kvaløya BOV skal politisk behandles i mai eller juni.

Begge barnehagene har i dag redusert drift på grunn av manglende barnetall og rekrutteringsutfordringer. Kvaløysletta barnehage er i meget dårlig stand og trenger nytt bygg. En sammenslåing av disse i ny lokasjon vil derfor være å anse som hensiktsmessig for å drifte på en god måte hvor man kan skape større og robust fagmiljø som vil gagne både ansatte og barn. Kostnader for nødvendig ombygging og etablering av inngjerdet uteområde må påregnes.

Storvollen flyttes til Eidhaugen

Faktorer	Storvollen	Eidhaugen	Slått sammen med Eidhaugen
Enhetenes kapasitet barn	72	93	93
Barnetall	36	54	90
Robusthet			
Antall barn per årsverk	5,8	5,6	
Antall pedagogiske årsverk	4	6	
Foreldreundersøkelse	4,1	4,4	
Totale kostnader forvaltning, drift og vedlikehold (FDV) og avdeling for oppvekst, utdanning og kultur (AOUK)	8 593 000	12 240 000	
Driftskostnader per barn	238 707	226 675	
Tilstandsgrad	1,3	1,1	
Oppgraderingskostnader	1 472 000	1 756 000	1 756 000
Godkjent leke og oppholdsareal i kvadratmeter	311	405	405
Klima og miljø			
Energiforbruk per kvm	363	237	
Energiforbruk per barn i KWh	6912	4096	

I tillegg til overnevnte vurderinger er tilgjengeligheten til barnehagene vurdert:

- Eidhaugen – Det er kort vei til busstopp i begge kjøreretninger
- Storvollen – Det er betydelig lengre å gå for å benytte seg av kollektiv transport.

Eidhaugen barnehage anses som den barnehagen som er best egnet for videre drift når disse to skal slås sammen. Det vil ikke påløpe kostnader for dette tiltaket.

Kattfjord barnehage- legges ned samtidig med skolen fra høsten 2026/27.

Faktorer	Kattfjord	Legges ned	
Enhetenes kapasitet barn	17	0	0
Barnetall	8	0	0
Robusthet			
Antall barn per årsverk	4,7	0	
Antall pedagogiske årsverk	1,2	0	
Foreldreundersøkelse	4,8	0	
Totale kostnader FDV og AOUK	2 708 000	0	
Driftskostnader per barn	338 622	0	
Tilstandsgrad	Samlokalisert med skolen		
Oppgraderingskostnader	907 027		
Godkjent leke og oppholdsareal i kvadratmeter	73,8	0	
Klima og miljø			
Energiforbruk per kvm	Samlokalisert med skolen	0	
Energiforbruk per barn i KWh	Samlokalisert med skolen	0	

Kattfjord barnehage driftes i samme bygg som skolen med rektor som leder av barnehagen. Kattfjord vil ha 2 barn i 2027, når barn født i 2021 begynner på skolen. Ifølge vedtektene til kommunale barnehager punkt 8.3 er hovedregelen at barnehager legges ned dersom det totale barnetallet i barnehagen blir tre barn eller færre. Distriktsbarnehager kan unntas fra denne regelen etter vurdering av oppvekst- og utdanningsutvalget.

9.4.2 Skoler

Tromsø kommune har fastsatt at barneskoleelever ikke skal ha mer enn 45 minutters reisetid med offentlig transport. Ungdomsskoleelever kan ha inntil 60 minutters reisetid. Barn har rett til fritid, og skoleveien bør ikke ta for mye av elevens tid.

Vikran til Straumsbukta

Faktorer	Vikran	Straumsbukta	Sammenslått med Straumsbukta skole
Enhetenes kapasitet	60	100	100
Barnetall	18	72	90
Robusthet			
Antall elever per årsverk	5,3	6,3	
Antall pedagogiske årsverk	2	7,94	
Elevundersøkelsen	0	3,8	
Totale kostnader FDV og AOUK	AOUK- budsjettert sammen med Straumsbukta, FDV kostander 1 289 000	AOUK-10 012 000 FDV kostander 2 017 000	12 029 000 delt på antall elever etter sammenslåing
Driftskostnader per elev	71 000	167 000	133 000
Tilstandsgrad	1,9	1,9	
Oppgraderingskostnader	6 363 000	8 977 000	
Inneareal	877,5	1 450,15	
Klima og miljø			
Energiforbruk per kvm	186	171	
Energiforbruk per barn i KWh	13 939	5309	

Vikran skole tilhører enhet Straumsbukta, og i dag går elever fra 8.–10. trinn på Straumsbukta skole. Barn har rett til fritid, og skoleveien bør ikke ta for mye av elevens tid. For elever på 1.–7. trinn vil en lengre skolevei være en ny tilpasning. Elever fra Vikran vil være innenfor grensen som Tromsø kommune har satt. På Straumsbukta skole vil elevene få mulighet til å omgås flere jevnaldrende og utvide sin sosiale krets. Tromsø kommune erkjenner at en sammenslåing av Vikran skole og Straumsbukta skole kan oppleves som en utfordring for lokalsamfunnet i Vikran, da skolen betraktes som en viktig institusjon for bygda.

Kattfjord til Brensholmen barne- og ungdomsskole

Faktorer	Kattfjord	Brensholmen	Sammenslått med Brensholmen skole
Enhetenes kapasitet	60	100	100
Barnetall	11	55	66

Robusthet			
Antall elever per årsverk	6	4,4	
Antall pedagogiske årsverk	1,09	6,5	
Elevundersøkelsen	0	3,6	
Totale kostnader FDV og AOUK	AOUK- budsjettert sammen med Brensholmen, FDV kostander 943 000	AOUK-8 307000 FDV kostander 2 308000	10 615000 delt på antall elever etter sammenslåing
Driftskostnader per elev			161 000
Tilstandsgrad	1,9	1,9	
Oppgraderingskostnader	4 307 709	0	
Inneareal	877,5	1 450,15	
Klima og miljø			
Energiforbruk per kvm	214	123	
Energiforbruk per elev i KWh	21509	8057	

Kattfjord skole er en 1.-4. trinns skole som tilhører enhet Hillesøyskolen hvor Brensholmen er den andre og største enheten. I dag går elever fra Kattfjord skolekrets fra 5. trinn og oppover på Brensholmen skole. Reiseavstanden er innenfor grensen som gjelder for Tromsø kommune. På Brensholmen skole vil elevene få mulighet til å omgå flere jevnaldrende og utvide sin sosiale krets. Tromsø kommune erkjenner at en sammenslåing av Kattfjord skole og Brensholmen skole kan oppleves som en utfordring for lokalsamfunnet i Kattfjord, da skolen betraktes som en viktig institusjon for bygda.

Ersfjordbotn skole til Storelva barne- og ungdomsskole. Elever etter 7. trinn fra Kaldfjord går til Storelva barne- og ungdomsskole.

Faktorer	Ersfjordbotn	Storelva	Kaldfjord elever etter 7'de trinn fra til Storelva	Sammenslått med Storelva
Enhetenes kapasitet	90	490		490
Elevtall	36	347	32	415
Robusthet				
Antall elever per årsverk	6,3	9,3		
Antall pedagogiske årsverk	3,86	28,72		
Elevundersøkelsen	4,1	4,0		
Totale kostnader FDV og AOUK	6 678000	32 227000		

Driftskostnader per elev	186 000	93 000		
Tilstandsgrad	1,9	1,8		
Oppgraderingskostnader	10 196000	27 729000		
Inneareal	1201	3333		
Klima og miljø				
Energiforbruk per kvm	158	114		
Energiforbruk per elev i KWh	8122	1690		

Ersfjordbotn skole har elever fra 1.-7 trinn. Reiseavstanden er innenfor grensen som gjelder for Tromsø kommune. Elevene fra Ersfjordbotn vil komme til et større elevmiljø og få mulighet til å omgås flere jevnaldrende og utvide sin sosiale krets. Tromsø kommune erkjenner at en sammenslåing av Ersfjord skole og Storelva barne- og ungdomsskole kan oppleves som en utfordring for lokalsamfunnet i Ersfjord, da skolen betraktes som en viktig institusjon for bygda.

Storelva barne- og ungdomsskole skal fortsatt ha elever fra 1-10 trinn. Elever etter 7. trinn fra Kaldfjord skal over til Storelva skole for å gå på ungdomsskolen sammen med elever fra Ersfjordbotn. Det vil føre til flere elever på ungdomstrinnet på Storelva noe som kan bidra til et større fagmiljø for både elever og ansatte.

Trondjord, Sandnessund og Slettaelva til Kvaløysletta 1-10 skole, som blir oppvekstsenter med mulighet for to lokasjoner

Faktorer	Trondjord	Sandnessund	Slettaelva	Kvaløysletta ungdomsskole	Sammenslått med Kvaløysletta skole 1-10. Areal til Sandnessund skole kommer i tillegg
Enhetenes kapasitet	80	224	310	380	630
Elevtall pr 1.10 2024	27	117	195	378	Ny skole ikke ferdig
Elev tallet etter sammen slåing	29	95	154	293 inklusivt fratrekk elever fra Kaldfjord og Ersfjordbotn	571
Robusthet					

Antall elever per årsverk	6	4,4			
Antall pedagogiske årsverk	1,09	6,5			
Elevundersøkelsen	0	3,6			
Totale kostnader FDV og AOUK	AOUK- budsjettert sammen med Brensholmen, FDV kostnader 943 000	AOUK- 8 307000 FDV kostnader 2 308000			10 615000 delt på antall elever etter sammenslåing
Driftskostnader per elev					161 000
Tilstandsgrad	1,9	1,9			
Oppgraderingskostnader	12 940 000	10 406 000	26 129 000	0	
Inneareal	877,5	1 450,15			
Klima og miljø					
Energiforbruk per kvm	214	123			
Energiforbruk per elev i KWh	21509	8057			

Nye Kvaløysletta skole vil fra oppstarten 2026/2027 være en kombinert skole med elever fra 1.-10 trinn. I tillegg til Slettaelva, Trondjord og Sandnessund vil Selnes skole levere elever til ungdomstrinnet.

Sandnessund og Slettaelva skoler har elever fra 1-7 trinn. Ved å flytte elever inn i nye Kvaløysletta skole vil det ikke utløses ekstra skoleskyss da skolene ligger nært hverandre.

For elevene på Trondjord skole vil det utløses skyss, og lengre skoleveg. For noen elever ved Trondjord skole vil reiseavstanden ligge opp mot grensen på 45 minutter. Ved å flytte til Kvaløysletta skole vil elevene komme til et større elevmiljø og vil få mulighet til å omgås flere jevnaldrende og samtidig utvide sin sosiale krets.

Tromsø kommune erkjenner at en sammenslåing av Trondjord skole og Kvaløysletta skole kan oppleves som en utfordring for lokalsamfunnet i Trondjord, da skolen betraktes som en viktig institusjon for bygda.

Et alternativ vil kunne være å kun flytte ungdomsskoletrinnene til Kvaløysletta barne- og ungdomsskole og beholde barnetrinnene på Trondjord skole.

Hamna 1.- 4. trinn til Solneset 1.-4. Hamna og Solneset 5.-7 trinn til Langnes skole som vil ha elever fra 5. -10 trinn

Faktorer	Hamna 1.- 7. trinn	Hamna	Solneset 1.-7 trinn	Solneset	Sammenslått med Hamna i Solneset 1.- 4.trinn	Langnes 5.- 10.trinn
Enhetenes kapasitet	380		350		350	550
Elevtall	180		184		364	413
Elevtall etter sammenslåing med Solneset 1,-4. trinn		103		102	205	
Elevtall etter sammenslåing med Langnes 5.-7.trinn		77*		82*		490
Robusthet						
Antall elever per årsverk	7,9		9,1			
Antall pedagogiske årsverk	14,04		14,69			
Elevundersøkelsen	4,0		4,1			
Totale kostnader FDV og AOUK	18 60700		18 89000			
Driftskostnader per elev	103 000		101 000			
Tilstandsgrad	1,8		1,5			
Oppgraderingskostnader	20 677 000		13 890 000			
Inneareal	2491		3545			
Klima og miljø						
Energiforbruk per kvm	226		118			
Energiforbruk per elev i KWh	4815		3496			

Gangavstanden mellom Hamna og Solneset skole anses som akseptabel, men for elever som bor i de ytre delene av Hamna, vil avstanden til Solneset skole bli noe lengre. Elever på 5.-7. trinn vil overføres til Langnes skole.

Solneset skole og barnehage vil kunne ivareta barn fra 0 til 10 år og har kapasitet til å møte fremtidige behov. I vurdering er det sett på muligheten for å beholde flere trinn på Solneset skole og overføre noen trinn til Langnes skole. For å finne den mest hensiktsmessig organisering har vi sett på læreplanen (LK 20). Ettersom læreplanmålene i de fleste fag er beskrevet etter 4., 7. og 10. trinn, vil det være hensiktsmessig å samle alle elever på 5.-7. trinn ved Langnes skole. Skolen er i dag en 8.-10. trinns skole og foreslås som en 5.- 10.trinns skole. Dette vil kunne bidra til en mer hensiktsmessig opplæring i tråd med læreplanen.

En alternativ løsning vil være å etablere en modul på Solneset. Dette vil dekke kapasitetsbehovet slik at Solneset også etter sammenslåing med Hamna er en 1.- 7. trinns barneskole.

Alle elever fra Lunheim skole flyttes til Krokeldalen og Tromsdalen skole

Faktorer	Lunheim	Krokeldalen	Tromsdalen	Skjelnan
Enhetenes kapasitet	380	300	620	380
Barnetall	281	191	392	236
Robusthet				
Antall elever per årsverk	10,1	6,8	8,5	8,7
Antall pedagogiske årsverk	22,32	16,8	35,97	20,8
Elevundersøkelsen	4,2	4	4,0	4,1
Totale kostnader FDV og AOUK	25 069000	17 277000	37 913000	20 861000
Driftskostnader per elev	89 000	90 000	97 000	88 000
Tilstandsgrad	1,9	1,7	1,4	1,9
Oppgraderingskostnader	31 870000	16 617000	6 188000	22 948000
Inneareal	2814	3169	5703	2223
Klima og miljø				
Energiforbruk per kvm	166	105	2431	168
Energiforbruk per elev i KWh	2552	2675	3646	163

På fastlandet nord ligger Lunheim skole i samme område som Krokeldalen og Skjelnan barneskoler. I tillegg ligger Tromsdalen barneskole i nærområdet.

Elevene ved Lunheim skole overføres til Tromsdalen og Krokeldalen skole. Det vil føre til overkapasitet ved Krokeldalen skole som vil avhjelpest med ei kretsgrenseregulering mot Skjelnan skole. Slik kretsgrenseregulering vil behandles i egen sak dersom foreslått tiltak blir vedtatt. Det vil gi en bedre kapasitetsutnyttelse i området.

9.4.3 Samisk oppvekstsenter

Samisk barnehage og samiske baser på Sjømannsbyen barnehage flyttes til et eventuelt samisk oppvekstsenter.

Faktorer	Samisk barnehage	Samiske baser i Sjømannsbyen omgjøres til ordinær drift	Samisk oppvekstsenter
			I Workinnmarka skole
Enhetenes kapasitet barn	36	27	Skolens kapasitet og uteområdet er avklart til mulig gjennomførbart tiltak.
Barnetall	28	14	

Robusthet.			
Antall barn per årsverk	3		
Antall pedagogiske årsverk	5,9		
Foreldreundersøkelse	4,3		
Totale kostnader FDV og AOUK	6 491 000		
Driftskostnader per barn	231 821		
Tilstandsgrad	Uavklart		
Oppgraderingskostnader	Uavklart		
Godkjent leke og oppholdsareal i kvadratmeter	155		
Klima og miljø			
Energiforbruk per kvm	195		
Energiforbruk per barn i KWh	3148		

Samisk oppvekstsenter 0-16 år lokaliseres på Workinnmarka skole.

Faktorer	Workinnmarka	Prestvannet	
Enhetenes kapasitet	490	380	
Elevtall	201	340	
Robusthet			
Antall elever per årsverk	10,2	5,4	
Antall pedagogiske årsverk	15,52	49,13	
Elevundersøkelsen	4,2	4,1	
Totale kostnader FDV og AOUK	21 826 000	34 270 000	
Driftskostnader per elev	109 000	90 000	
Tilstandsgrad	1,4	1,9	
Oppgraderingskostnader	19 593 000	43 164 000	
Inneareal	2963	3615	
Klima og miljø			
Energiforbruk per kvm	131	136	
Energiforbruk per elev i KWh	3630	1826	

Prestvannet sin kapasitet påvirkes i dag av at ressurskoleavdelingen, samisk undervisningstilbud, ambulerende lærere i samisk, finsk og kvensk samt at ledsagertjenesten er lokalisert på Prestvannet.

Samisk oppvekstsenter

Sak om ny barnehage- og skolestruktur må sees i sammenheng med vedtak i kommunestyresak 39/24 som gjaldt samiskspråklig barnehagetilbud. I saken ble det vedtatt at:

1. Dagens to samiskspråklige barnehagetilbud opprettholdes inntil videre.
2. Dersom bemanningssituasjonen ved de samiskspråklige barnehagetilbudene endrer seg vesentlig, kan saken tas opp på nytt.
3. Administrasjonen utarbeider en helhetlig plan for samiskspråklig barnehage- og skoletilbud i Tromsø.
4. Administrasjonen utreder et mulig opplæringscenter, jf. kst. sak 74/23, når helhetlig plan for samiskspråklig barnehage- og skoletilbud i Tromsø foreligger.
5. Finansiering av prosjektstilling for ivaretagelse av pkt. 3 og 4, søkes innarbeidet i Handlings- og økonomiplan 2025-2028. Uavhengig av dette må arbeidet gjennomføres.

Særlig punkt 4 i vedtaket er relevant for denne saken, som innebærer at ny struktur skal utredes og det skal fremmes forslag til hvordan fremtidens barnehage- og skolestruktur skal være. Det er derfor naturlig at forslag om ny fysisk struktur også hensyntar en eventuell opprettelse av et samisk oppvekstsenter, og fysisk plassering av dette. Ved å se på dette samtidig med denne saken, legger vi til rette for at; Lokasjon kan sees i sammenheng med fysisk plassering av hele det øvrige barnehage- og skoletilbudet, og finne det stedet som er best egnet for å ha et slikt tilbud.

Alternativet er at det samiske undervisningstilbudet videreføres slikt det er i dag, og en eventuell opprettelse av et samisk oppvekstsenter og plassering av dette behandles separat i en senere sak. En eventuell lokasjon av oppvekstsenteret må i så tilfelle tilpasses den strukturen som blir vedtatt i denne saken.

For å sikre at ny fysisk struktur best mulig kan ivareta samiske barns rettigheter etter blant annet barnehageloven, opplæringsloven, Grunnloven og Barnekonvensjonen og sikre at strukturen legger til rette for etablering av et mer robust fagmiljø fremmes det følgende forslag:

1. Det opprettes et samisk oppvekstsenter med lokasjon Workinnmarka skole innen 2030.
 - Opprettelsen av et samisk oppvekstsenter innebærer at:
 - Guovssahas Mánáidgárdi flyttes og etableres på Workinnmarka skole
 - Samisk base i Sjømannsbyen barnehage Mearranást flyttes og etableres på Workinnmarka skole
 - Undervisningstilbud på samisk på barnetrinnet og ungdomstrinnet etableres på Workinnmarka skole

2. Organisering og innholdet må utredes nærmere og sees i lys av vedtak om helhetlig samisk oppvekstplan i egen sak.

Punkt 2 innebærer at det må utredes nærmere i en egen politisk sak om Workinnmarka skole skal ha egen skolekrets eller være en skole uten krets som elever som ønsker undervisning på samisk kan søke seg til. Videre må organisering og innhold sees i lys av helhetlig plan for samiskspråklig barnehage- og skoletilbud i Tromsø. Helhetlig plan skal behandles i kommunestyremøtet i juni 2025. I utredningen bør det undersøkes hvordan dette er organisert i andre kommuner, for eksempel i Oslo (Oslo samiske skole), samiskspråklig skole i Tana kommune og erfaringer fra Nesseby, Røyrvik og Hamarøy. Utredningen bør også se på mulighetene for å ivareta generasjonsperspektivet.

Punkt 2 innebærer også at det må utredes hvilke ombyggingstiltak som er nødvendig for å kunne etablere samisk barnehage i lokalene til Workinnmarka skole.

Vurdering

Oppvekstsenter

Det vurderes som hensiktsmessig å opprette et samisk oppvekstsenter siden dette vil medføre samling av fagkompetanse. En samling av fagkompetanse vil legge til rette for at fagmiljøet blir mer robust og bedrer muligheten for faglig utvikling og spesialisering. En slik mulighet vil kunne fremstå som attraktivt, samt øke Tromsø kommunes muligheter for å beholde og rekruttere ansatte i konkurranse med andre kommuner i Nord-Troms og Finnmark.

Ved å samle fagkompetansen unngår vi dagens problemer med at personell fra barnehage rekrutteres til skole, og det vil være mulig å utnytte ressursene på tvers av barnehage, skole og skolefritidsordningen. Dette vil, etter kommunedirektørens syn, være et godt tiltak for å løse dagens rekrutteringsutfordringer av samiskspråklige pedagoger, fagarbeidere og assistenter.

Et samisk oppvekstsenter vil kunne bidra til å sikre grunnleggende språkopplæring i tidlig alder, og legge til rette for at samisk kan være språket barna benytter i lek. Dette vil også gi mulighet for språkbud for de elevene som velger å få undervisning i samisk på sin nærscole.

Videre vil et samisk oppvekstsenter kunne sikre at samisk språk, kultur og tradisjon blir en større del av den naturlige barnehage- og skolehverdagen. I konsultasjonsmøtet fremgikk det at samiske barn må ivaretas i overganger og ved endringer. Et samisk oppvekstsenter vil kunne legge til rette for gode og trygge overganger i hele opplæringsløpet fra 0-16 år.

Innspill fra barn og unge generelt viser at fellesskap er viktig på tvers av kulturer og språklig bakgrunn. Dette må tas hensyn til i den videre utredningen av organisering og innhold i et eventuelt oppvekstsenter. Det bør legges til rette for at det samiske oppvekstsenteret får en funksjonalitet og samarbeid på tvers, der hvor elevgrupper og klasser fra andre skoler kan benytte oppvekstsenteret og dets spesialrom for å bli bedre kjent med den samiske kulturen.

Kommunedirektøren vurderer at et samisk oppvekstsenter vil ivareta samiske barns rettigheter etter Barnekonvensjonen, Grunnloven, opplæringsloven med forskrifter og barnehageloven med forskrifter.

En samlokalisering av samisk barnehage- og skoletilbud vil bidra til å lette de logistikkutfordringer enkelte samiskspråklige foreldre opplever i dag ved at samisk barnehagetilbud er lokalisert et sted og undervisningstilbud et annet sted. Dette vil kunne gjøre tilbudet mer tilgjengelig.

Samiske interesser det er konsultert med i denne saken viser til at revitalisering av samisk språk og kultur er i fokus, noe som skaper etterspørsel etter undervisning i/på samisk. Et samisk

oppvekstsenter i Tromsø kommune vil møte den økende etterspørselen på en god måte, og skape en arena der det samiske er i fokus.

Lokasjon

I saken er det foretatt en helhetsvurdering av hvilken lokasjon som er best egnet til å opprette et samisk oppvekstsenter. I vurderingen har følgende kriterier vært sentrale; tilgjengelighet, i nærheten av friluftsområder og tilknyttet uteområde som legger til rette for utøving av samisk kultur.

Hensynet til tilgjengelighet må tillegges stor vekt siden et samisk oppvekstsenter vil bli et tilbud som elever kan søke seg til, uansett hvor de bor i Tromsø kommune. I konsultasjon ble det vist til at et eventuelt oppvekstsenter bør lokaliseres sentralt på Tromsøya, et sted der hvor senteret kan ha stor funksjonalitet og være inkluderende for alle.

Kommunedirektøren har foretatt en vurdering av aktuelle lokasjoner og finner at de lokasjonene som er best egnet er enten Prestvannet skole eller Workinnmarka skole. Begge lokasjonene oppfyller overnevnte kriterier, og har gode bussforbindelser. Prestvannet og Workinnmarka skole har av den grunn blitt vurdert nærmere.

Tilbudet om undervisning på samisk er i dag etablert på Prestvannet, og det er over tid bygd opp et miljø der hvor det norske er integrert i det samiske. Opprettelse av et oppvekstsenter på Workinnmarka vil medføre at miljøet må bygges opp på nytt og med de erfaringer man har fra Prestvannet.

Prestvannet skole er likevel mindre egnet til å opprette et oppvekstsenter da det ikke er areal til å samlokalisere barnehage og skoletilbud på Prestvannet. Opprettelse av oppvekstsenter på Prestvannet skole vil dermed kunne kreve større investeringer i form av utbygging.

Ressursskoleavdelingen er videre lokalisert på Prestvannet skole. Dersom oppvekstsenter opprettes på Prestvannet må dette vurderes flyttet til annen lokalitet.

Workinnmarka skole har areal til å bli et samisk oppvekstsenter, uten at dette vil kreve utbygging. Det vil imidlertid være behov for ombygging og tilpasning slik at deler av bygget kan inneholde samisk barnehage tilbud. Workinnmarka skole har også tilgjengelige spesialrom, som kan tilpasses den samiske lærerplanen.

På denne bakgrunn konkluderes det med at Workinnmarka skole er den lokasjonen som er best egnet for et samisk oppvekstsenter.

9.4.4 Barnehager mellomlang sikt

Trondjord barnehage- viderefører drift, men har for lite areal inne i dag. Dersom barnetallet holder seg stabilt vil barnehagen i fremtiden måtte bygges ut dersom skolen legges ned. Går barnetallet ned har barnehagen nok areal. Alternativt kan barnehagen fortsette og disponere lokaler i skolen slik de gjør i dag.

Faktorer	Trollbakken
Enhetenes kapasitet barn	32
Barnetall	25
Robusthet	
Antall barn per årsverk	5,3
Antall pedagogiske årsverk	3
Foreldreundersøkelse	4,6
Totale kostnader FDV og AOUK	5 893000
Driftskostnader per barn	235 731
Tilstandsgrad	3,0
Oppgraderingskostnader	4 941000
Godkjent leke og oppholdsareal i kvadratmeter	229
Klima og miljø	
Energiforbruk per kvm	237
Energiforbruk per barn i KWh	3011

Trollbakken barnehage er en liten barnehage med to baser og dårlig teknisk stand. Barnehagen og tomten har ikke muligheter til utbygging for å øke kapasiteten og dermed lite mulighet til å bygge et større og robust fagmiljø.

9.5 LANG SIKT 2040 - 2050

Prinsippene for skolestruktur uttrykker en klar ambisjon om færre og større enheter. Til tross for de strukturendringene som her er foreslått på kort sikt vil det i 2040 fortsatt være mange ledige elevplasser. Dette skyldes dagens skolestørrelser med tilhørende kretsgrenser og nærskoleprinsippet. Kommunens ønsker å dekke barnehage- og skolebehovet innenfor definerte opptaksområder og at det innenfor hvert opptaksområde er flere barnehager og kombinertskoler.

Dette vil ikke være mulig uten investeringer i skolebygg, enten i form av utvidelser eller helt nye bygg. Slike tiltak er ikke nærmere vurdert i dette forslaget.

Etablering av flere oppvekstsenter forutsetter utvidelser av eksisterende enheter og nybygg. Dette vurderes ikke i denne saken da det ligger langt frem i tid og i stor grad vil være avhengig av den demografiske utviklingen i kommunen og de enkelte opptaksområder.

Tiltak

I utredningen er det identifisert og vurdert ulike strukturelle tiltak for barnehage- og skolestrukturen i kommunen. Her presenteres både forslag til strukturelle endringer og konkrete tiltak som kan gjennomføres på kort, mellom og lang sikt.

Basert på vurderingene foreslås det tiltak som best ivaretar kommunens langsiktige målsettinger. Disse inkluderer:

- Opprettelse av oppvekstsentre i vekstområder.
- Konsolidering til større enheter der det er hensiktsmessig.
- Oppgradering av eksisterende bygg for å oppfylle krav til universell utforming og moderne læringsmiljøer.
- Tiltak for å styrke spesialpedagogiske tilbud og rekruttering av kvalifisert personell.

Tiltakene prioriteres ut fra deres evne til å forbedre tilbudets kvalitet, bidra til økonomisk effektivitet og redusere miljøavtrykket.

Strukturforslag og konsekvenser på kort, mellom og lang sikt

Sammenslåing av skolekretser eller justering av kretsgrenser er krevende både praktisk og følelsesmessig. Det må likevel gjøres. Det vil føre til større avstander for noen, mens andre vil bli mindre berørt. Det legges vekt på at skoleveien skal være trafiksikker og skolene tilgjengelige. Noen vil få lengere avstand fra hjem til skolen enn de grenser som er satt for skoleskyss på 2 kilometer for 1. trinn og 4 kilometer for 2.- 10. trinn. Disse vil få skoleskyss.

Skolevegene i Tromsø regnes generelt som trygge og det er ikke registrert alvorlige hendelser de siste 10 år. Dette betyr ikke at enkelte steder kan oppleves som utrygge og det finnes alltid forbedringsmuligheter. «Tenk Tromsø» som del av Byvekstavtale Tromsø har som mål å gjøre skoleveiene i Tromsø enda tryggere for barn som går eller sykler til skolen. Som grunnlag for det arbeidet fikk Sweco i 2019 i oppdrag å utarbeide rapporter for samtlige skoler i kommunen. Basert på disse rapportene ble det i perioden 2022–2025 besluttet å investere 190 millioner kroner i tiltak for tryggere skoleveier i Tromsø. Totalbeløpet for trygge skoleveier i regi av Tenk Tromsø er 315 millioner 2021-kroner.⁴

Generelt gjennomføres følgende tiltak;

- **Bredere fortau:** Forbedring av eksisterende fortau for å gi bedre plass til fotgjengere og syklister, som for eksempel utvidelse av 150 meter fortau ved Gyllenborg og Kongsbakken skolekrets.
- **Oppgradert belysning:** Forsterket belysning rundt skoleområder og langs skoleveier for å øke synlighet og trygghet, spesielt i mørketiden.
- **Etablering av gang- og sykkelveier:** Bygging av nye gang- og sykkelveier, som 250 meter ny gang- og sykkelvei fra Mortensnes skole til Gnistvegen og Maskinistvegen.
- **Forbedrede krysningspunkter:** Etablering av sikre overganger med intensivbelysning og taktil merking for å lette kryssing av trafikkerte veier.
- **Trafikkregulerende tiltak:** Innføring av fartsreducerende tiltak som fartshumper og opphøyde gangfelt for å redusere kjørehastigheten i skoleområder.
- **Oppgradering av busstopp:** Forbedring av bussholdeplasser nær skoler for å sikre trygg av- og påstigning.

⁴ Byvekstavtale Tromsø, 30.10.2023

- **Etablering av "kiss and ride"-soner:** Opprettelse av av- og påstigningssoner for foreldre som kjører barna til skolen, for å redusere trafikkbelastning og øke sikkerheten rundt skolene.

Følgende tiltak er gjennomført og planlagt gjennomført ved de skoler som berøres av de strukturelle endringene som foreslås:

Storelva 1-10 skole

Storelva skole skal få elever fra Ersfjordbotn og Kaldfjord. Vegen fra Ersfjordbotn og Kaldfjord mangler fortau, men det meste her vil gå med skoleskyss. Rundt Storelva er det 260 meter fra busstoppet til skolen. Det er akseptabelt. "Kiss and ride"-sonen rundt skolen er relativt grei, men skal oppgraderes.

Kvaløysletta 1-10 skole

Kvaløysletta vil få elever fra Slettaelva, Sandnessundet og Trondjord. Trondjordelever får skoleskyss. I forbindelse med reguleringsplanen til nye Kvaløysletta barne- og ungdomsskole er det gjort grundige vurderinger og noen trafiksikkerhetstiltak er allerede gjennomført. Oppgraderte strekninger mellom Slettaelva og Kvaløysletta er Einervegen, Karveslettvegen, Timoteivegen og Geitramsbakken.

Barnehage på Sandnessundet skole vil føre til økt trafikk. Det trafikale rundt "kiss and ride"-sone for barnehagen spesielt er ikke utredet. Planlagt "kiss and ride"-sone for skolen er ca. 250 meter fra barnehagen.

Krokelvdalen

Krokelvdalen skole vil få elever fra Lunheim og avgi elever til Skjelnan. Diamantvegen er oppgradert og det er gjennomført fartsdempende tiltak i Toras veg, rundt Lunheim barnehage er parkering og adkomst oppgradert, Sirius vegen er under planlegging og Malmvegen nord er under utførelse.

Tromsdalen

Tromsdalen skole vil få elever fra Lunheim. I forbindelse med nye Tromsdalen skole er det gjort en grov analyse (konseptvalgutredning) som sier at det er et relativt stort behov for å gjøre tiltak. Noen tiltak er allerede gjennomført. Herunder sikring av strekningen mellom gamle Tromsdalsbrua og Rallkattlia, Åsvegen er under planlegging. Ytterligere tiltak vil bli gjennomført i forbindelse med bygging av skolen.

Hamna/Solneset

Her er det etablert fortau i Dorgvegen krysset Ringvegen og tiltak planlegges i Minkvegen.

Prestvannet

Kryssingen av Langnesvegen er en utfordring, men det er etablert lyskryss, fartsdumper og hastighetsbegrensninger. Holtbakken og Sommerlystvegen planlegges sammen med VA-utbygging i området.

Workinnmarka

Workinnmarka har også Langnesbakken som utfordring, Stubben er oppgradert og det er etablert nytt fortau i Klimavegen,

Distriktet – her er det stort sett fylkesveger

Brensholmen.

Brensholmen vil få elever fra Kattfjord som kommer med skoleskyss i tillegg til de som allerede går på skolen – det jobbes med generelle forbedringer av trafiksikkerheten i området. Særlig viktig er "kiss and ride"-sone og området i umiddelbar nærhet av skolene. I området innenfor 2 og 4 kilometer ønsker man å legge til rette for gående og syklende. Det er lite etablerte bussholdeplasser. Dette kan det gjøres noe med f.eks. i forbindelse med strekningstiltak. Det er ønskelig å ha en tett dialog med fylkeskommunen for sammen å jobbe for mere trafiksikre skoleveger også i distriktet.

Straumbukta

Straumbukta vil få elever fra Vikran som kommer med skoleskyss. Her bør det etableres en "kiss and ride"-sone og ytterligere belysning.

Trondjord

Elever fra Trondjord vil få skoleskyss til Kvaløysletta.

Statistisk Sentralbyrå har ikke oversikt over lengden på skoleveger for hver kommune, kun for fylkene. Troms og Finnmark har i gjennomsnitt 3,3 kilometer kjøreavstand for elevene i 5. trinn. Tromsø kommune som helhet antas å ligge opp mot dette. Med tanke på befolkningstettheten i det bynære området er det mere trolig å anta at vi ligger likt med Oslo som har en gjennomsnittlig kjøreavstand på 1,8 kilometer til skolen.⁵

Generelt er altså de trafikale forholdene i og rundt våre barnehager og skoler trygge og det samme gjelder reiseveiene til og fra enhetene. I distriktsmeldinga er følgende strekninger definert som skredutsatte;

- Jøvik-Lakselvdalen: Holmbuktura stenger ferdsel til og fra Olderbakken og Jøvikområdet. Det er i de senere år kommet et radarvarslingsanlegg for skred som reduserer antallet stengt vei.
- Sjørsnes-Breivikeidet: Det er flere rasutsatte områder.
- Ramfjord-Andersdal: Isbergan mot Andersdalen er et rasutsatt område, både for steinsprang og snøskred.
- Oldervik-Tønsvik: Området rundt Oldervik har rasutsatt bebyggelse. Det er også et rasutsatt område rundt Åslandet på strekningen Tønsvik-Vågnes som ofte må stenges på grunn av ras og fare for ras.
- Bakkejord-Vikran: Rasutsatt vei ved Brokskaret som tidvis fører til omkjøring rundt Malangen
- Sommarøy-Kattfjord: Flere definerte «rasbaner» i Sørfjorden, noen av disse med antatt utløp over vei. Vasstrand er også et område som er definert som skredområde. Hele nordsiden av Nordfjorden er definert som skredfaresone av NVE.
- Ersfjordbotn-Tromsvik: Utfordringer med vei og utrykning i Grøtfjord-bakken og i området Vågbotn. Troms og Finnmark fylkeskommune starter drift av et system for overvåking og utløsning av skred i Grøtfjorden. Veien ut til Rekvik er utsatt på vinterstid.

⁵ [Kjøreavstand til skolar i fylka – SSB](#)

- Kvaløya nord-Ringvassøya/Rebbernesøya: Skarfjordvegen er tidvis stengt vinterstid grunnet værforhold og mangel på sikt. Rasutsatt område ved Futrikelv.

Strukturforslagene dekker flere alternativer, fra opprettholdelse av dagens struktur med mindre justeringer, til større endringer som konsolidering av enheter og etablering av flerbruksbygg. Disse alternativene er vurdert med hensyn til kapasitet, beliggenhet, teknisk tilstand, økonomisk bærekraft, betydning for lokalsamfunnet, trafikale forhold, miljømessige forhold og pedagogisk kvalitet. Langsiktige forslag fokuserer på robuste løsninger som kan møte fremtidige behov, inkludert oppvekstsentre og større enheter i områder med høy befolkningsvekst.

Evaluering av konsekvenser (negative og positive)

Hvert alternativ er evaluert for både positive og negative konsekvenser, som økonomiske besparelser, pedagogiske fordeler, miljøeffekter og potensielle utfordringer ved gjennomføring. For eksempel kan konsolidering av skoler gi økonomiske besparelser, men kan også påvirke transportbehovet og tilgangen til nærscole. Evalueringen av konsekvensene gir kommunen innsikt i hvordan hvert tiltak kan påvirke ulike interessenter og miljøet.

Tabellen under viser skolekretsendingene i distriktet

Sted	Distrikt	Skolekrets	Skole	Barnehage	Forslag til ny struktur	Nye skolekretser
Brensholmen (Sommarøy)	1	Brensholmen	x	x		Brensholmen
Kattfjord (Sjøtun)	1	Kattfjord	x	x		
Rebbernesøy	6	Elevene går på Hansnes				
Ersfjord	2	Ersfjord	x			Storelva
Tromvik	2	Ersfjord				
Lakselvbukt	3	Lakselvbukt	x	x		Lakselvbukt
Jøvik	3	Lakselvbukt				
Breivikeidet	4	Ramfjord				Ramfjord
Fagernes (Ramfjord)	4	Ramfjord	x	x		
Sjursnes	4	Ramfjord				
Skulsfjord	6	Sandnessund				Kvaløysletta
Vengsøy	6	Sandnessund				
Kvaløyvågen	6	Trondjord				
Trondjord	6	Trondjord	x	x		
Vågnes/Skittenelev	7	Skittenelev	x	x		Skittenelev
Oldervik	7	Skittenelev				
Straumsbukta	8	Straumsbukta	x	x		Straumsbukta
Buktelia	8	Straumsbukta				
Vikran	8	Vikran	x	x		

19 steder er fordelt på 8 distrikt og 10 skolekretser som dermed ikke samsvarer med distriktsgrensene. I forslaget til ny struktur reduseres antallet skolekretser i distriktet fra 10 til 7

9.6 LOKALSAMFUNNSMESSIGE KONSEKVENSER

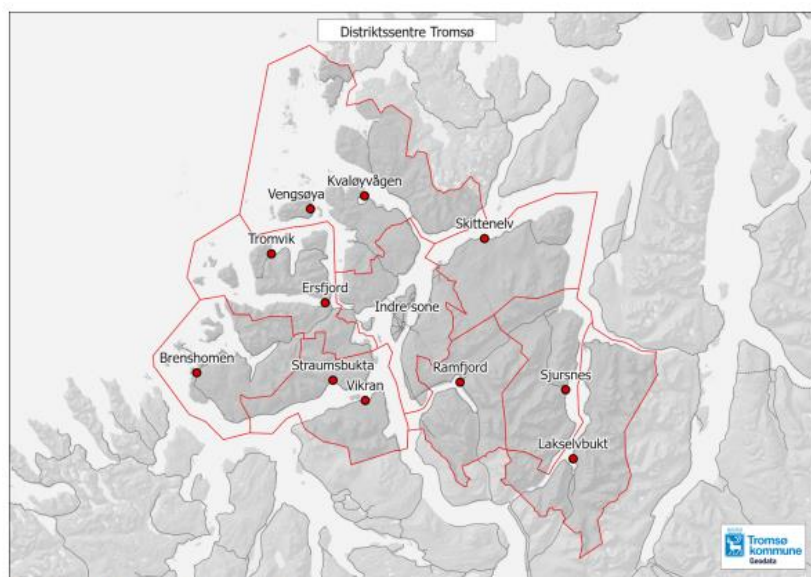
Det er forsket lite på skolen sin rolle i og for lokalsamfunn. Mariann Villa ved Norsk senter for bygdeforskning⁶ peker på noen forhold. Det kan være sentraliseringsfordeler som økonomi, større nettverk for barna, større lærerkollegium m.v. Samtidig kan det også være sentraliseringsomkostninger som dårlig rykte når skole legges ned, mer transportbehov og tidsbruk til reising, tap av fellesskap og møtesteder, økte utgifter til skoleskyss m.v.

I Tromsø har vi kunnskap om levekår⁷ og helse på lavt geografisk nivå, noe som også vil bli brukt som grunnlag for vurdering av skolens betydning i et lokalsamfunn. Informasjon fra kommunens Distriktsmelding⁸ er også brukt som grunnlag for lokalsamfunnsvurderingene. Det er videre føringer for lokalsamfunnsutvikling i kommuneplanens samfunnsdel⁹.

Generelt kan det sies at kommunale barnehager og skoler spiller en viktig rolle i sine lokalmiljø, også fordi de brukes som lokaliteter for aktiviteter utenom ren barnehage- og skolevirksomhet.

Barnehager og skoler spiller en sentral rolle i sine nabolag og lokalsamfunn. Prinsippet om færre og større enheter gjør nødvendigvis at kommunen ikke kan beholde alle dagens barnehager og skoler.

I høringsutgaven til kommuneplanens arealdel står det at de elleve identifiserte lokalsentrene i distriktet kan ha funksjoner som bl.a. skoler og barnehager.

Distriktssentre i Tromsø i kommuneplanens arealdel.

⁶ Mariann Villa, Norsk senter for bygdeforskning: «Forskning og evaluering om skolesentralisering/-strukturendring.» 2015

⁷ Levekårsrapporter 2012, 2019 og 2023, samt Folkehelseoversikt 2023.

⁸ Distriktsmelding for Tromsø kommune ble behandlet i kommunestyret i møte 24.5.2023 sak 49.

⁹ Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt av kommunestyret 17. juli 2020, sak 76.

10 ØKONOMI

Kostnadene for kommunens barnehage- og skolevirksomhet bæres av avdeling for oppvekst, utdanning og kultur, AOUK, og avdeling for Bymiljø. AOUK bærer kostnadene for det pedagogiske, mens Bymiljø bærer kostnadene for forvaltning, drift og vedlikehold (FDV-kostnader) av barnehage- og skolebygg med tilhørende utearealer. I følgende kapitler er det redegjort for kostnader knyttet til dagens drift av barnehager og skoler. Videre hvor det vil være mulig å gjøre besparelser.

Det vil måtte gjøres grundige beregninger av de økonomiske effektene av foreslåtte tiltak i forbindelse med kommunens handlingsplaner, HAP-arbeidet.

10.1 Kostnader

Under følger en oversikt over totale kostnader ved drift av de barnehager og skoler det foreslås å gjøre tiltak ved før 2030. De totale kostnadene beløper seg til kr 112 000 000.

Barnehager

Kostnadene for barnehager er brutto budsjett AOUK 2024 fratrukket foreldrebetaling.

BARNEHAGE	Bruttokostnader AOUK	Totale FDV kostnader per enhet eks investeringer	Totale kostnader (FDV + AOUK)	Totale kostnader per barn
Storvollen	7 792 000	801 000	8 593 000	239 000
Slettaelva	8 103 000	755 000	8 858 000	239 000
Kvaløysletta	9 587 000	749 000	10 336 000	230 000
Kattfjord	2 673 000	36 000	2 709 000	339 000
KOSTNADER BARNEHAGE	28 155 000	2 341 000	30 496 000	

Tabellen viser totale kostnader for de barnehager og skoler det foreslås å gjøre tiltak ved

Skoler

Kostnadene for skoler er brutto budsjett AOUK 2024 eks kostnader for morsmålsopplæring, innføringsklasser o.l. Dette fordi de kostnadene umuliggjør sammenligninger. I tillegg kommer kostnadene som påløper avdeling for bymiljø, FDV-kostnader fra regnskapet 2023.

SKOLER	Bruttokostnader AOUK	Totale FDV kostnader per enhet eks investeringer	Totale kostnader (FDV + AOUK)	Totale kostnader per elev og barn
Ersfjordbotn skole	5 151 000	1 527 000	6 678 000	186 000
Hamna skole	15 467 000	3 140 000	18 607 000	103 000
Kattfjord skole	1 385 000	943 000	2 328 000	212 000
Lunheim skole	21 950 000	3 119 000	25 069 000	89 000
Slettaelva skole	15276000	3 756 000	19 032 000	98 000
Trondjord skole	5 261 000	999 000	6 260 000	232 000
Vikran skole	2 002 000	1 289 000	3 291 000	183 000
KOSTNADER SKOLE	66 492 000	14 773 000	81 265 000	

Det statlige grunnskoletilskuddet per grunnskole er kr 563 511 kroner i 2025. Samlet for de 37 skolene blir det 20,85 millioner kroner.¹⁰ En reduksjon på 9 skoler i det kortsiktige perspektivet vil utgjøre et inntektsbortfall på 5 millioner kroner.

En utfordring er at det vil oppstå behov for oppgraderinger og investeringsbehov dersom en skal oppnå en best mulig kapasitetsutnyttelse.

Det er gjort vurderinger av hvilke oppgraderingskostnader som må til for å bringe barnehager og skoler opp på det som i dag er forventet tilstand. Oppgraderingskostnadene er summen av kostnader for å utbedre tilstandsgradene, TG 2 og TG3.

Endringer medfører også kostnader som følge av f.eks.

- Oppgradering eller utvidelse av de enhetene som skal ta imot flere barn eller elever
- Innkjøp av møbler og utstyr, som lekestativ, pulter, stoler og teknologisk utstyr.
- Fysiske kostnader for flytting av inventar, utstyr og annet materiell fra den nedlagte enheten.
- Administrative kostnader for planlegging, informasjon til foreldre og ansatte, og gjennomføring av flytteprosessen.
- Opplærings- og tilpasningskostnader for ansatte på de nye enhetene.
- Økte kostnader for skolebussordninger hvis elever må reise lengre avstander til skolen.

Disse kostnadene må vurderes opp mot besparelsene. I et kortsiktig perspektiv kan kostnadene bli høyere enn besparelsene, men dette bør ses i et mere langsiktig perspektiv.

10.2 Besparelser

Besparelser defineres som reduserte kostnader til kommunens barnehage- og skolevirksomhet som følge av de foreslåtte strukturelle endringene. Besparelsene vil komme på avdeling for oppvekst, utdanning og kultur og avhenger av når tiltak blir gjennomført. Totale relativt sikre besparelser vil

¹⁰ Handlingsprogram for 2025 — 2028 Tromsø kommune

være på årlig 20 millioner. Da er kun sikre besparelser fra AOUK tatt med og alle bygg står tomme med reduserte FDV kostnader. De reduserte FDV-kostnadene vil fortsatt være kommunale kostnader, men ikke kostnader for barnehage og skoledriften.

Da det skal brukes midler på de enheter som blir igjen vil reell besparelse bli lavere.

Barnehager

Alle barn får et tilbud etter sammenslåinger. Besparelsene på AOUK budsjettet er derfor begrenset til postene under.

	Besparelse ledelse og grunnbemanning		Besparelse tilskudd priv bhg'er	Total besparelse
Barnehage	% reduksjon	kr	230 000 - 350 000	
Storvollen	50	475 000	290 000	765 000
Slettaelva	80	760 000	290 000	1 050 000
Kvaløysletta	80	760 000	290 000	1 050 000
Kattfjord		1 600 000	1 800 000	3 400 000
Totale besparelser		3 595 000	2 670 000	6 265 000

Beregnet besparelse på i 3,6 millioner til ledelse og grunnbemanning er årlig fra iverksettelse. Besparelsen i tilskudd til private barnehage på 2,7 millioner kommer først to år etter iverksettelse. Etter to år vil dermed årlig besparelse ved foreslåtte tiltak være på 6,3 millioner. Grunnen til at det blir så stor besparelse ved nedleggelse av en distriktsbarnehage er at tilskuddet til de private barnehagene beregnes av de totale kostnadene kommunen har ved drift av alle sine barnehager. Det er ingen private barnehager i distriktet.

Avdeling for Bymiljø's kostnader til forvaltning, drift og vedlikehold av barnehagene fremgår av tabellen under.

Barnehage	FDV-kostnader ved drift	FDV-kostnader ved tomt bygg	Kostnadsreduksjon ved tomt bygg
Storvollen	801 000	91 000	710 000
Slettaelva	755 000	67 000	688 000
Kvaløysletta	749 000	70 000	679 000
Kattfjord	36 000	22 000	14 000
Totale besparelser	2 341 000	250 000	2 091 000

Skoler

Hver skole får en årlig grunntildeling som består av en basistildeling (lik for skolene), en grunnressurs iht. lærernormen, en elevtildeling pluss eventuelt et småskoletillegg for de minste skolene. I tillegg kommer tildeling for spesiell tilrettelegging som for innføringsklasser, barn med

særlige utfordringer mm. Dette betegnes som noe «ekstra» og tas ikke med når skoler sammenlignes med hverandre økonomisk.

Konkrete besparelser basert på dagens modell for finansiering av skoler vil kunne komme fra reduksjoner i;

- Basistildeling som per barneskole er kr 2 736 000,- og ungdomsskole som er kr 3 010 000,-
- Småskoletillegget varierer etter antall elever på skolen, desto færre elever desto mere tilskudd. Tilskuddene varierer i 2024/25 fra kr 405.000 – 1 440 000.
- Småskoletillegg for SFO varierer fra 68.000 til 453 000,-
- Basistilskudd SFO som er kr 50 000,-

Basert på foreslåtte tiltak blir brutto besparelser følgende;

Mulige besparelser ved sammenslåing av skoler				
Skole	Type skole	Sikker besparelse	Usikker besparelse	Total (inkludert usikker)
Kattfjord	1-4 trinn	1 243 000	0	1 243 000
Vikran	1-7 trinn	908 000	0	908 000
Trondjord	1-7 trinn	907 000	3 010 000	3 917 000
Ersfjordbotn	1-7 trinn	303 000	2 736 000	3 039 000
Sandnessund	1-7 trinn	50 000	2 736 000	2 786 000
Slettaelva	1-7 trinn	50 000	2 736 000	2 786 000
Lunheim	1-7 trinn	50 000	2 736 000	2 786 000
Hamna	1-7 trinn	50 000	2 736 000	2 786 000
Summer		3 561 000	16 690 000	20 251 000

Sikker besparelse med Kattfjord som eksempel er småskoletillegget på 845 000 kroner, småskoletillegg for SFO på 348 000 kroner og basistilskudd SFO på 50 000 kroner, totalt 1,24 mill. kroner.

Usikkerheten består i at dette er basistilskudd kommunen har valgt å gi, men som kan fordeles på annen måte, f.eks. beløp per elev.

Skole	FDV-kostnader ved drift	FDV-kostnader ved tomt bygg	Kostnadsreduksjon ved tomt bygg
Kattfjord	943 000	276 000	667 000
Vikran	1 289 000	395 000	895 000
Trondjord	999 000	464 000	535 000
Ersfjordbotn	1 527 000	540 000	988 000
Slettaelva	3 756 000	1 349 000	2 408 000
Lunheim	3 119 000	1 266 000	1 853 000
Hamna	3 140 000	1 121 000	2 020 000
Summer	14 773 000	5 411 000	9 366 000

Besparelser ellers kan komme fra;

Mulig reduksjon i administrative stillinger, som fagleder barnehage, rektor, fagleder skole eller kontorpersonale, dersom ansvarsområdene kan samles på færre enheter.

- Færre undervisningsstillinger hvis det er mulig å øke klassestørrelser uten å overskride normer eller gå på bekostning av kvaliteten.
- Samordning av spesialundervisning og støttefunksjoner på færre skoler.
- Reduserte vikarkostnader
- Større enheter kan ha mer effektive arealutnyttelser og færre små enheter som krever ekstra ansatte.
- Stordriftsfordeler i forhold til innkjøp av utstyr og materialer.

Sammenslåing av enheter vil også medføre kostnader i form av f.eks. tilpasninger av bygg, økt skoleskyss mm. Dette er det ikke regnet på. Fokus har vært på å utnytte tilgjengelig ledig kapasitet i de mottakende enhetene. Det er ikke planlagt utvidelse av eksisterende bygg eller nybygg frem mot 2030, kort sikt.

10.3 ETTERBRUK

Endret skolestruktur i tråd med kommunedirektørens forslag vil medføre at flere skole- og barnehagebygg ikke lenger skal brukes til formålet de brukes til i dag. Et endelig vedtak i denne saken vil derfor måtte følges opp med en prosess knyttet til etterbruk av disse byggene. Dette vil igjen måtte skje innenfor rammene av kommunens eiendomsstrategi, som definerer følgende mål for kommunens eiendomsvirksomhet:

- Bærekraftige arealer som understøtter tjenestene og tjenesteutvikling
- Verdibevarende vedlikehold, og verdiutvikling som bidrar til å understøtte kommuneøkonomien
- Bidra til steds- og samfunnsutvikling

Ved vurdering av etterbruk må det først og fremst skje en kartlegging av kommunens egne behov. Kommunens tomtereserve er begrenset, og kommunen må først og fremst sikre arealer til nødvendig tjenesteutvikling innenfor helse, bolig, idrett, kultur og annet. Det er dermed ikke bare bygget og byggets beskaffenhet som må vurderes, men også om bygget er knyttet til et areal kommunen har behov for.

Det følger av kommunens handlingsprogram for 2025–2028 at kommunen skal utarbeide plan for areal til offentlige tjenester (PAOT), som omhandler kommunens fremtidige arealbehov. Planen skal være et grunnlag for videre arbeid med arealplanlegging og langsiktig økonomiplanlegging. Formålet er å sikre tilstrekkelig og hensiktsmessig areal til offentlige tjenester og idrett, både på kort og lang sikt. På et overordnet, strategisk plan er det naturlig å se dette arbeidet i sammenheng med etterbruk av formålsbygg.

Eiendomsstrategien bygger på et prinsipp om at kommunen skal drifte i egne bygg, og det jobbes til enhver tid med å få ned leieporteføljen. Det må dermed vurderes om bygget kan dekke andre kommunale behov, herunder om det kan være aktuelt å flytte tjenester fra leide lokaler til innleide

bygg. I slike tilfeller vil det trolig være behov for tilpasning og eventuell ombygging av bygningene. Ved en slik omdisponering, vil kommunes innleieporteføljen reduseres. Gevinstpotensialet her vil være reduserte kostnader til innleie av arealer.

Dersom kommunen ikke har egne behov på tidspunktet for ledighet, men på lengre sikt, kan de aktuelle byggene leies ut i påvente av transformasjon. Gevinsten på kort sikt vil være at kommunen får dekket sine driftskostnader i en overgangsfase mens eiendommen transformeres.

Dersom kommunen etter en samlet vurdering kommer til at eiendommen kan avhendes, vil det måtte vurderes om eiendommen bør reguleres før avhending. I så fall kan det være hensiktsmessig å rive bygningsmassen i påvente av regulering og avhending.

Kommunedirektøren ønsker derfor å legge opp til åpne prosesser der det er naturlig, hvor også lokale aktører og innbyggerne gis mulighet til å komme med innspill.

Det må sikres at valgte løsninger er økonomisk bærekraftige. Dette innebærer blant annet at byggene må sikres bærekraftig drift og vedlikehold, i den grad de fortsatt skal være i kommunens eie.

En samlet sak om etterbruk legges frem for kommunestyret for endelig vedtak.

11 HANDLINGSPLAN FOR IMPLEMENTERING

Etter behandling av innspillene fra høringsrunden skal forslaget opp til behandling i ulike råd og utvalg. Endelig vedtak fattes i kommunestyremøte 25.06.2025

Når vedtak er fattet vil det bli laget konkrete forslag til skolekretsreguleringer som legges ut på høring. Etter høringen må nye skolekretsgrenser behandles i og vedtas av kommunestyret.

Etter at vedtak eventuelt er fattet må berørte foresatte, samarbeidsutvalg, foreldreråd og FAU involveres i gjennomføringen av vedtaket i tråd med barnehageloven. § 4 siste ledd og opplæringsloven § 10-8. Foresatte må involveres for å sikre at gjennomføringen skjer på best mulig måte og i tråd med barnas beste.

Av tiltakene som er skissert på kort sikt forventes de fleste å bli iverksatt med effekt fra skoleåret 2026/27.

Involvering av tillitsvalgte og verneombud skjer i henhold til gjeldende lover og regler. Dette blir ivaretatt av avdeling for oppvekst, utdanning og kultur i henhold til kommunens interne rutiner.

Eventuelle personalomstillinger vil bli ivaretatt av avdeling for oppvekst, utdanning og kultur i henhold til kommunens interne rutiner for dette i samarbeid med tillitsvalgte.

Det må settes ned nye arbeidsgrupper som arbeider videre med tiltak som krever ytterligere utredninger.

11.1 KRETSGRENSEREGULERINGER

11.1.1 Kattfjord/Hillesøy (Brensholmen)

Hillesøy skolekrets utvides til å omfatte Kattfjord skolekrets.

Bakgrunnen for overnevnte forslag til kretsendringer mellom Brensholmen og Kattfjord er at elevtallet på Kattfjord skole er nedadgående. På grunn av lavt befolkningsgrunnlag lages det ikke befolkningsframskrivninger for mindre geografiske områder i distriktene, men kun med en todeling i distrikt-fastlandet og distrikt øynene. Usikkerheten i framskrivingene vil bli for store med mindre områder. Elevtallet er på Kattfjord skole er hente ut fra elever på skolen i dag samt tall fra barnehage.

Årstall	2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-2029	2029-2030
Elevtall	11	11	2	9	8	8

Tallene ovenfor fram mot 2030 viser at det blir færre elever ved skolen. Brensholmen skole stod ferdig renoveret i 2021 og har kapasitet til 100 elever. Skolen har de beste fasiliteter.

I et av de overende prinsippene for skolestruktur vektlegges barnas mulighet for kontakt med jevnaldringsgruppe. Elevtallet er lite, og det er få elever å sammenligne og samarbeide med. Læringsmiljøet blir dermed lite. Det er også slik at en til to lærere som skal undervise eleven på 1,-4. trinn må dekke alle fag. Elevtallet på Brensholmen skole vil ligge rundt 50 elever. Det vil gi eleven fra Kattfjord skole mulighet til større og variert læringsmiljø og flere jevnaldrende å forhold seg til.

Kattfjord skole har i dag elever på 1.-4.trinn. Elevene på 5.-7 trinn ble overført til Brensholmen skole i 2015.

Ved endring av skolekrets fastsatt i forskrift skal kommunen legge særlig vekt på hvilken skole som ligger nærmest hjemmet. Kommunen kan også ta hensyn til topografi, trafikkforhold og kapasiteten på skolene, og at barn i samme nabolag skal få gå på samme skole, jf. opplæringsloven § 2-6 første ledd.

Ved fastsetting av ny skolekrets er hensynene som følger av § 2-6 vektlagt, og i tråd med dette finner kommunen at ny skolekrets for Hillesøy skal utvides til å omfatte Kattfjord skolekrets, se vedlagt kart som illustrere forslag til ny skolekrets.

I vurderingen av utvidelse av skolekrets for Brensholmen skole til å omfatte Kattfjord krets, er det allerede elever fra Kattfjord som går ved Brensholmen skole. Alle elever benytter skyss og det regnes god trafiksikker skolevei for elevene. Avstanden mellom Kattfjord skole og Brensholmen skole er på 15,8 km.

Forslaget vil berøre barneskoleelever som går på skolen i dag og framtidige elever.

11.1.2 Vikran/Straumsbukta

Straumsbukta skolekrets utvides til å omfatte Vikran skolekrets

Bakgrunnen for overnevnte forslag til kretsendringer mellom Straumsbukta og Vikran er at elevtallet på Vikran skole er nedadgående. På grunn av lavt befolkningsgrunnlag lages det ikke befolkningsframskrivninger for mindre geografiske områder i distriktene, men kun med en todeling i distrikt-fastlandet og distrikt øynene. Usikkerheten i framskrivingene vil bli for store med mindre områder. Elevtallet er på Vikran skole er hentet ut fra elever som er på skolen i dag samt tall fra barnehage.

Årstall	2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-2029	2029-2030
Elevtall	19	22	18	17	17	14

Tallene overfor fram mot 2030 viser at det blir færre elever ved skolen unntatt for skoleåret 2025/2026 da økningen vil komme på 1. trinn og følger av at ingen elever går over til ungdomstrinnet på Straumsbukta skole. Straumsbukta skole renoverert har kapasitet til flere elever, og skolen har gode fasiliteter. Elevene fra Vikran tilhørende ungdomsskolen går på Straumsbukta skole i dag.

I et av de overende prinsippene for skolestruktur vektlegges barnas mulighet for kontakt med jevnaldrende. Elevtallet er lite, og det er få elever å sammenligne og samarbeide med. Læringsmiljøet blir dermed lite. Skolen har 2,45 lærerårsverk som skal ivareta alle elever og fag. Elevtallet på Straumsbukta skole er pr. i dag 70 elever. Det vil gi elevene fra Vikran skole mulighet til større og variert læringsmiljø og flere jevnaldrende å forhold seg til.

Ved endring av skolekrets fastsatt i forskrift skal kommunen legge særlig vekt på hvilken skole som ligger nærmest hjemmet. Kommunen kan også ta hensyn til topografi, trafikkforhold og kapasiteten på skolene, og at barn i samme nabolag skal få gå på samme skole, jf. opplæringsloven § 2-6 første ledd.

Ved fastsetting av ny skolekrets er hensynene som følger av § 2-6 vektlagt, og i tråd med dette finner kommunen at ny skolekrets for Straumsbukta skal utvides til å omfatte Vikran skolekrets, se vedlagt kart som illustrere forslag til ny skolekrets.

I vurderingen av utvidelse av skolekrets for Straumsbukta skole, vektlegges det at det allerede er elever fra Vikran som går på Straumsbukta skole. Vikran skole har i dag elever på 1.-7. trinn. Ungdomstrinnet er overført til Straumsbukta skole.

Alle elever i dag benytter skyss til Straumsbukta og vil gjelde for framtidige elever. Det regnes som trafiksikker skolevei for elevene. Avstanden mellom Vikran skole og Straumsbukta skole er 14 km. For noen elever vil det bli noe lengre skolevei da de bor lengre ut i kretsen til Vikran.

Forslaget vil berører barneskoleelever som går på skolen i dag og framtidige elever.

11.2 TEKNISKE TILPASNINGER OG OMBYGGINGER

Prosess med ombygginger blir håndtert i kommunens vanlige prosesser etter at tiltak er besluttet.

Dette arbeidet må ses i sammenheng med kommunens arbeid med eiendomsstrategien. For flere av de mottakende enhetene vil det være behov for teknisk tilpasning av mottakende barnehager og skoler for det økende antallet barn, elever og ansatte. Kostnadene kommer i tillegg til eventuelle oppgraderingskostnader.

12 TROMSØ INTERNASJONALE SKOLER (TRINT)

Under følger en oversikt over mulige ledige bygg som kan tilbys TRINT.

- Hamna skole
- Workinnmarka skole i tilfelle det ikke besluttes å ha et samisk oppvekstsenter der
- Lunheim skole
- Slettaelva skole

Det understrekes at det må jobbes videre med dette i et eget løp i etterkant av at struktursaken er vedtatt og vi faktisk vet hvilke arealer som er aktuelle. TRINT har et krav om bynær plassering og trenger plass til ca. 220 elever.

13 AVSLUTTENDE KOMMENTAR

Endring av barnehage- og skolestruktur er omfattende og krevende. Det er mange lover og regler, nasjonale og kommunale føringer å forholde seg til og mange alternative løsninger på de sentrale utfordringene med dagens struktur.

Prosjektet har hatt en bredt sammensatt prosjektgruppe, involvert ytterligere kompetanse der det har vært nyttig og nødvendig og hatt kommunedirektørens ledergruppe med kommunedirektøren selv i spissen som styringsgruppe. Sammen har man etter beste evne forsøkt å komme frem til et forslag som skal bidra til en mer robust barnehage og skolestruktur med enda høyere kvalitet og bedre effektivitet. Forbedring av den uhensiktsmessige strukturen kommunen har skal være til nytte ikke bare for barn, unge og ansatte i barnehager og skoler, men for hele Tromsøsamfunnet. Det kan vi klare ved å se helhetlig og langsiktig på alle kommunens oppgaver og tjenester og sammenhengen mellom disse.

14 VEDLEGG

Forslag til forskrift om endring i forskrift om skolekretser og skolebytte, Tromsø kommune

Vedlegg til forslag til forskrift: forslag til ny skolekrets - Hillesøy skolekrets og Straumbukta skolekrets.

